

צ'בזטי מזהר"ן

קמא

דף קד:

עם

ביאור חברותא

ללימוד בעיון

תורה קנא

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת
ובעל מה גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר
(ה"מ שמו שמה)

תורה אור
תהלים סח (לה) תגנ עז
לאהלים על ישראל צאנתו
ועז בשחקים: (לו) גורא
אלהים ממקדשו אל ישראל
הוא נתן עז ותצמחות לקם
דרוך אלתי:
פרשת בהעלתך יב (ג)
והאיש משה ענו עניו מאד
מכל האדם אשר על פני
הארצה:

תורה קמח
משלי כב (ד) עקב ענה
יראת יקוק עשר וקבדו
ותיים:
תהלים קיא (י) ראשית חכמה
יראת יקוק שכל טוב לקבל
עשיהם תהלתו עמדת לעד:
תורה קמט
תהלים קיט (סב) הצות לילה
אקום לתודת לך על משפטי
צדקתי:

תורה קנא
במדבר פנחס כח (יא)
ובראשי תהייהם תקריבו
עלה ליקוק פרים בני דקר
שנים ואיל אקר פכשים בני
שנה שבעה תמים:
בראשית א (יד) ויאמר
אלהים יהי מארת בקרץ
השמים להבדיל בין היום
ובין הלילה ויהי לאת
ולמוצאים וללילות וישנים:
במדבר שז (א) ויהי ביום
פלות משה ללקח את
המשקן וימשה אתו ויקדש
אתו ואת כל פליו ואת
המוצא ואת כל פליו וימשהם
ויקדש אתם:
תורה קנב
ימיהו ב (ו) ואביא אתכם
אל ארץ נהרית לאכל פריה
ונטבה ומבא ומטבא את
ארצי ונהלתי שקמתם
לתועבה:

תנו עוז לאלקים, זה בחי' אתערותא דלתתא, שע"יז שיש לנו עוזת דקדושה לעמוד כנגד כל הקמים עלינו למנוע אותנו מעבודתינו ה"ו, ואנו מתגברין בעוזת גדול כנגדם, שזוה עוזת דקדושה, ע"יז אנו נותנין כביכול עוז וכה למעלה [א] בבחי' **תנו עוז לאלקים**. ועי"ז נתעורר למעלה בחי' עוזת דקדושה ונשפע עלינו, בבחי' **אל ישראל הוא נותן עוז ותעצומות לעם**, שהשי' משפיע עלינו עוזת דקדושה ונותן לנו עוז ותעצומות לעמוד כנגד העוזת דסט"א של כל העוזי פנים שבדור, שא"א לעמוד כנגדם, כ"א ע"י עוזת דקדושה. כי כשאין לו עוזת דקדושה, כוודאי יבטלו אותו המונעים מתורתו ועבודתו, כי אין לאדם חלק בתורה כשאין לו עוזת דקדושה כנ"ל: וצריך לפלם דרכיו איך להתנהג עם העוזת [ב], לבלי להיות ה"ו עוזת פנים, כי היא מדה רעה מאד כנ"ל, ואעפ"כ יהיה לו עוזת דקדושה. ומדת העונה הוא ענין אחר לגמרי, ועיקר מדת הענווה? כשיהיה כמדריגה שיוכל לכתוב על עצמו כמו משרע"ה [ג] **והאיש משה עניו מאד** זהו מודריגת הענווה בתכלית, וכמו שמצינו באמוראים שאמר רב יוסף (סוטה מט ע"ב) לא תיתני ענוה **דאיכא אנא [ד]**:

קמח [ו] מדת היראה בעצמה היא יראת מהשם יתברך, ואם כן יש לה גם כן יראה. וזאת היראה היא ג"כ יראה מהשי', ואם כן יש לה גם כן יראה. וכן נכלל יראה אהת בחברתה למעלה למעלה עד אין סוף: וזה שארז"ל (תנחומא ד' א [ז]) (שה"ש רבה סדר א [ב] ירושלמי שבת פרק א [ז] וע"ש בפני משה [ח]) מה שעשתה ענוה עקב לסילותה עשתה חכמה עטרה על ראשה שנאמר [ב] **עקב ענוה יראת ה'** [ב] **ראשית חכמה יראת ה'**. נמצא שעקב הענוה היא יראה [ז] וכן ראשית חכמה היא ג"כ יראה, נמצא שיש יראה למעלה מיראה [ח], כי היראה בעצמה יש לה ג"כ יראה וכן למעלה למעלה עד א"ם כנ"ל:

קמט [ט] (תהלים קיט) **הצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך**. הצות הוא מסוגל כמו פדיון, כי הוא המתקת הדינים. כי צדק דינא, ומשפט רחמי [י]. וזהו על משפטי צדקך, היינו שצדק גובר על משפט. התיקון לזה **הצות לילה אקום**: ועיקר הצות הוא תמיד אחר ששה שעות מתחילת הלילה [יא] הן בקיץ והן בחורף, ואז מתחיל זמן הצות. ונמשך עד גמר אשמורה שני, דהיינו ב' שעות: ובבוקר טוב להסתכל על השמים, ועי"ז נמשך הדעת ע' בזה"ק פ' בשלה (נז [ב]):

קנ [ב] דמות דיוקנו של אביו ראה (סוטה לו: תנחומא פ' וישב [א]). הוא דבר נסתר מאד, איך הדמות נתראה, והוא בעצמו אינו יודע [ב], כי כוודאי יעקב לא ידע. ומעלת הנסיון אף שראה דמות דיוקנו [ב]. הם דברים נסתרים ומכוסים מבני אדם [ג]:

קנא [ד] סגולה לזרע של קיימא, שיאמרו שניהם האיש ואשתו קודם הזווג, פרשת ובראשי **חדישיכם** [ד]. וכן כשהתינוק הולך ה"ו, יאמרו אז ג"כ האיש והאשה **פרשת ובראשי**

חדישיכם. כי [ה] **מארת** חסר ואו שהוא החיות [ז] של כל דבר, וכן [ז] **כלת משה** חסר ואו ג"כ [ח] (זוהר ויחי רלו: וע' זוהר פנחס רנד). וכל זה הוא סוד פנימת הלכנה, שמשם נמשך בחי' **מארת** חסר ו' שהוא אסכרה לרביי ה"ו [ז]. כי הוא"ו הוא החיות של כל דבר [ז], וע"כ חסרון הוא"ו מרמו על חסרון החיות כנ"ל, ומשם נמשך מיתת הבנים קטנים ה"ו. ובראש חדש מתחלת הלכנה להתמלאות ולהתתקן כידוע, כי אז הגיעה לתכלית הפגם והחסרון, ואזי תיכף מתחיל התיקון והמלוי. וזהו **כלת ר"ת כפרה לכל תולדותם** [ז], "השכרה נתתקן ונמתק בחי' **כלת משה**, שהוא בחי' הלכנה, כי אזי מתחלת להתמלאות כנ"ל. ואז נמשך מבחי' **כלת משה כפרה לכל תולדותם** כנ"ל, שנמשך כפרה וסליחה והמתקה על כל תולדותם של ישראל, שיהי' נמשך עליהם היים טובים וארוכים.

וע"כ פרשת **ובראשי חדישיכם** סגולה לבנים כנ"ל: **קנב [ז]** **כשבא** נשמה קדושה לעולם עם הענפים השייכים לה [ז], אזי הקליפה מסבכת אותה. רק נשאר פתח נגד אמונה, שכנגד האמונה הפתח פתוח. ומחמת פגם הענפים ה"ו, משליכין אותם"ם משם, דהיינו שמשליכין אותם מן האמונה.

ואזי אין יכולין לכנוס, דהיינו להתקרב אל שרשם שהוא הנשמה הנ"ל. כי לפעמים משליכין ומפילין אחד מן האמונה, כעין מה שמצינו שארז"ל (זוהר אחרי ד' עב:) על א"י על המתים שאינם ראויים ליקבר בא"י [ב] **ותבואו ותטמאו את ארצי ונהלתי וכו'**. והנה סתימת הפתח הנ"ל דהיינו האמונה, ע"י פגם הענפים כנ"ל, הוא רק לפי שעה, ואח"כ נפתח הפתח כבתחילה. היינו שבעת שצריכין להשליך לחוץ את מי שאין ראוי להתקרב, אזי הקליפה המסבכת הנ"ל שיש בה פתח כנגד אמונה כנ"ל, היא מתגברת ומתקרבת ומתפשטת גם על הפתח הנ"ל, ואזי אין יכול ליכנסו. ותיכף אח"כ חוזר הפתח ונפתח כבתחילה. וכשיש ה"ו רבוי פגמים הרבה, שע"יז יש כח להסיבוב הנ"ל להתפשט על הפתח לבלי להניח ליכנסו כנ"ל, אזי מתיראין וחוששין שלא יסתם הפתח לגמרי ה"ו, ע"י התגברות הקליפה המסבכת. ואזי מעמידין שם כפתח הנ"ל ירא שמים, שהוא בעצמו עומד לשמור שלא יכנסו שם. ואעפ"כ הוא תועלת נגד הקליפה המסבכת הנ"ל, שא"א לה להתקרב ולהתפשט על הפתח. מחמת הירא שמים שעומד שם. וע"י מסירת נפש דהיינו שמוסר נפשו בשביל לנסוע ולהתקרב להצדיק, ע"יז אפשר לדבק בעצמו אליו [א]. אך א"א שיאיר אליו חכמה דהיינו המוח בעצמו. והשי' ימחר הגאולה ככלל ובפרט:

עייין בזה תרומה (ד' קס:) ב"ד' קמא. הוכא בפרדס [ב] שער התמורות פ"ב. בארעא קדישא מתתקנא כולא וכו' ע"ש היטב, מ"ש שם פריסא קלישא שנפרס על הפתח. ועפ"י הסוד הנ"ל הוא בחי' הירא שמים שהוא בחי' פריסא קלישא. וכמבואר שם בזהוהר למיעל א"א וגם הקליפה א"א לה להתפשט על הפתח מחמת הפריסא קלישא ע"ש [ג]. והוא ממש מ"ש לעיל בענין הירא שמים, ודוק היטב ותבין נפלאות. וגם עיין

כלת כתיב וכו' וגרסא אחרת (בלום הטעם) שבמכתב כתיב כלת והודרש ככלת וכו' דייק מדמתיב כלת לה' בפתח ולא בשואו. ועיין זוהר ויקרא ד: כתיב כלת משה חסר ו' ועי"ש בכפרשים שאין זה קרי וכתיב אלא שרשב"י דרש כאילו חסר ו' גם עיין שם שמות ה: תרומה קט: **עיין זוהר בראשית יש ולג [ז]** (בפרש"י בראשית א ד הנ"ל) **עיין זוהר בראשית ונו** (צ"ט אולי המובנה לירא קי): **עיין** לישון תפילת מוסף של ר"ח **עיין** מ"כא ועד סוף התורה הוסיף מוהר"ת בתקפא **עיין** לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו. **עיין** לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו. **עיין** באגרא דלתי עיין לתקוני זוהר קיח: **עיין** רש"י לקיין אות ו'. **עיין** במדבר א' א' **עיין** ע"ש שכתוב כלת עם ו' ועיין פרש"י גרסא אחרת (קרינסקי תשכ"א) כריבנו

סעיף ח' שכתב עת רצון שלמעלה הוא מעל חסון ושיאר לטמה לכל מקום לפי זמנו. **עיין** זוהר חדש בראשית טאטר תוצא הארץ נפש היה דף די בתווק מדבש. וש"ש"ק ח"ו רעו **עיין** לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו. **עיין** וכו' צח ב' ועיין תיקון סט דף קי. **עיין** תורה לו אות ו' **עיין** רכז קמה נטל הקב"ה אבן שתייה וכו'. ועיין לקי"ה חו"ם שליחות והרשאה ד' כא. ופלי"ה תורה א' אות ו'. וש"ש"ק ח"ה אות תיח. **עיין** ילקוט שמעוני בראשית רכז קמו בא הקב"ה בדמות אביו. **עיין** כן הקשה מהרש"א סוטה לו: **עיין** תורה עב שיש בזה סוד ועיקר הנסיון בהתקנת הדינים ועיין בן יהודע

^א עיין קראטי פרשת תצוה עת לעשות לה' לעשות במש ^ב עיין תורה כב את א יא שעל זה היא התפילה היחידה בש"ם משניות ^ג תנוצצו - הענוה ^ד * במדבר יב ^ה עיין שבחי ה"ן אות כב והיי מוהר"ן תצו ^ו לא ידוע מתי והיכן נאמרה תורה זו ^ז בתולד - (סדר ש"ה פ"א) ^ח תנחומא בראשית דף א' ד"ה לפי שהתורה סוליתא ענוה ^ט סדר א' פרשה א' פסקא ט' סוף הלכה ג' ^י שעקב ענוה ונוה שסופה מביאה ליראת הרוממות וראשית חכמה היא יראת הענוש שמביאה לחכמה ^{יא} משלי כב כ'

מאמר סגולה לזרע של קיימא

מספה"ק ליקוטי מוהר"ן

זמן ומקום אמירת התורה
לא ידוע.

פתיחה

אחרי תורה קנ שם ביאר כיצד יוסף תיקן את היסוד הרמוז באות ו'י². כאן מבאר כיצד נחסר האות ו' בסוד מיעוט הלבנה, וע"כ כתיב את שני המארת הגדולים, מארת לשון קללה, כי אז קטרגה הלבנה, ועי"ז נתמעטה המלכות והקדושה וניתן כח למלכות הרשעה ועל כן נגנו האור הגנוז שהאיר עד אז. ואז נבראה הקליפה לילי וניתן לה רשות להמית תינוקות שלא נולדו בקדושה, ע"י שהיא הפילה את הוריהם ברשת התאוה הידועה שהיא ות"פ חילותיה ממונים עליה. ובכל ראש חודש מתחילה הלבנה להתחדש ומתחזק אורה עד טו שאז היא במילואה. ועל כן קריאת פסוקי קרבנות מוסף של ר"ח היא סגולה לעורר את החידוש הלבנה וחיוזוק האור והחיות שנחסר במיעוט הלבנה וע"כ היא סגולה להמשיך חיות ובריאות. ועוד יותר מועיל לקרא אותם קודם הזיווג כדי שיהיה זרעו בר קיימא.

ליקוטי הלכות

י"ד – הלכות פדיון הבכור הלכה א – ועל כן צריך לפדותו לאחר ח' ימים, כי בכל ח' נשלמת ונתתקנת הלבנה שהיא בחינת מלכות ועל כן אז נשלם הבכור שהוא בחינת מלכות כנ"ל וקדם שלשים עדין הוא בספק נפל, כי מארת חס ושלום משם אסקרה לרביי חס ושלום ובכל ח' נשלמת ונתתקנת אורה. וכדאיתא בדברי רבנו (בסימן קנא) שאמרת ובראשי ח' שנים סגלה ל'גנים, עין שם. ועל כן אחר ח' אז יוצא מחשש נפל ונעשה בר קיימא. ואז ראוי לפדיון שעל ידי זה הוא נתתקן ונשלם כנ"ל

שיחות

אין

קושיות

- זרע של קיימא – צ"ע האם דווקא קיום הגוף או גם קיום היראת שמים? בפשטות מדובר כאן על חיות בגוף אבל ממה שמבואר בתיקון ע"י התחזקות מלכות דקדושה בחצי הראשון של החודש שע"ז נחלשת מלכות הרשעה, משמע שכל עניין הקדושה מתחזק וגם יראת שמים. וצ"ע.
- כשהתינוק חולה ח"ו, יאמרו אז ג"כ האיש והאשה פרשת ובראשי ח' ימים – צ"ע האם דווקא הם כי אין חבוש מוציא עצמו מן האסורים, או רק כיון שאינו יודע לומר בעצמו, אבל כשיודע לקרא, טוב יותר שהילד יאמר בבחי' וישמע את קול הנער (ישמעאל אע"פ שגם הגר אמו התפללה עליו). ואת"ל שבוה לא שייך אין חבוש וכו' אז מה הגדר בזה.
- משמע שהוא כלל שתיבה בתורה הכתובה חסר ואו רומזת על חסרון – האם הוא כלל י?
- מארת חסר רבנו מבאר שהוא סוד מעטי עצמך שאמר הקב"ה ללבנה כשקטרגה. וצ"ע הרי המציאות שהחמה תמיד מאירה שווה בלבנה. וכל החסרון הוא רק מצד מה שניתן לראות מהארץ. וא"כ מה כל כך נורא במיעוט? וצ"ל שכל מעלת האור של החמה הוא להאיר על הארץ כמבואר בפסוקים. נמצא שאין בה תועלת כלל כשהיא לא מאירה על הארץ. וכל מעלתה נבחנת רק עד כמה שמאירה בארץ, נמצא שמעטי עצמך כיון שהוא עד שנעלמת לגמרי מהעין שבארץ, הוא ביטול בתכלית של כל ערכה. על כן לא נתפסה בכבדים ולא שיקראו לצדיקים על שמה שזה כמו שאומרים לאדם תמות ואני אקרא לנולדים על שמך. ונתפסה רק בקרבנות מוסף של ר"ח ובעיקר בקרבן שעיר שהוא התשובה של הקב"ה, דהיינו מה שבכל ראש חודש היא תתחיל להתחדש, כי סוד ההתחדשות הוא יותר גדול ממה שהיא באמצע החודש חוזרת להיות מלאה, כי אדרבה אז מיד היא מתחילה להתמעט, אבל סוד ההתחדשות שהוא בחי' תשובה, על כן רק בזה נתפסה, וכמבואר בשער הכוונת שבמוסף של ר"ח אז ברוחניות היא חוזרת למעלתה שהיתה לא קודם המיעוט. והביאור כי זה בחי' אנא זמין למהו, שמבואר בתורה ו' שמיד מאיר עליו אור הבינה של אהי-ה שמייע לו לעלות למעלה נפלאה וגדולה, ורק אח"כ נסתר האור כדי לבחון את אמיתות התשובה.

¹ עד יא סיון תשפ"ד

² עיין סוטה ל: וביאור בן יהודע שם שכתב טעם שכתבה התורה ויבא הביתה לעשות מלאכתו הפירוש מלאכת ו' ומה שנקטו חז"ל בנגמרא שהכוונה שיוסף נכנס לעשות צרכיו, הפירוש לעשות צרכי ו' דהיינו תיקון היסוד. כמבואר שם באריכות שבכוונה הכניס עצמו לניסיון כדי שיפירוש כחוט השערה לפני העבירה וכך יהרגו את הקליפה הזו לגמרי.

³ ראה היכל הברכה לקמרא רב שמציין שם אלפי תיבות בתורה שנכתבו חסר ואו.

ה. כלת משה בחי' מארת חסר. צ"ע מה הקשר למיעוט הלבנה הרי כלת משה היה בשעת תכלית התיקון כשמושה רבנו הקים את המשכן והוריד את השכינה מרקיע ראשון למשכן בארץ ומדוע נכתב כלת חסר ו' איזה חיות נחסרה אז? אולי אפ"ל שכבר היה טומאה טמונה בלב ישראל שלא היה ליבם שלם בהמלכת ה' ית' ומשה רבנו, ואמנם התגלה אח"כ בסמוך באותה שנה בחטא המרגלים וקרח ועדתו.

ו. וזהו כלת ר"ת כפרה לכל תולדותם – צ"ע הרי אמר שכלת חסר ואו הוא חסרון, וכיצד רומז בר"ת לכפרה.

ז. כשהתינוק חולה צ"ע האם דווקא באסכרה או בכל חולי?

ח. צ"ע לפי מה שביארנו לעיל שכלת משה רומז לנפילת המלכות דהיינו פגם בהמלכת ה' ית' שהיה כבר בזמן של החיבור היותר גדול בין הקב"ה לישראל בהקמת המשכן. והתגלה אח"כ במחלוקת המרגלים ועדת קרח. ולפי הכפרה לכל תולדותם צריך לומר שממתיק גם את המחלוקת ולא רק את הילדים. וזה לא נוכר כלל. ואם הביאור הנ"ל טעות, א"כ לאיזה חסרון רומז כלת משה? האם למיתת תינוקות כמו מארת חסר? ונ"ל שהכל בחי' אחת כפי שיתבאר שמיתת התינוקות היא בגלל פגם הברית. וכך גם המחלוקת על ה' ועל משה היא פגם הברית.

הקדמה

בכמה מקומות מדבר רבנו על סגולה לזכות בבנים/י. אבל כאן מדבר על סגולה לקיום הבנים/י. ובוזוהר המצויין כאן מבואר שגם ע"י זיווג בקדושה. ועיין בזה גם תורה לטו/ו שקיום הבנים ע"י זיווג בקדושה.

רבנו מבאר כאן שלקרא את פרשת הקרבנות של מוסף ראש חודש היא סגולה להמשיך חיות לתינוקות, וע"כ סגולה לזרע של קיימא לקרא פרשה זו לפני הזיווג.

ביאור העניין הוא שהחולי של התינוק הוא רשות שניתנה לקליפה לילי/ו להמית תינוקות שהוריהם לא התקדשו כראוי בכוננות טובות בזווג. (כמבואר בזוהר בראשית יט:)

וקליפה/ו זו נבראה ביום הרביעי של מעשה בראשית, כשנתלו המאורות הגדולים, כתיב מארת חסר ו' לרמוז שאע"פ שחמה ולבנה ניתלו ברקיע גדולים ושונים בקומתם, מיד קטרגה הלבנה א"א לשני מלכים בכתר אחד,

¹ גוון תורה מה תפלה בכח וע"י ארץ ישראל. ועוד ראה בספר המדות ערך בנים להתפלל לפני העמוד בניגון ולהחזיק מגנט או כשמשותקק לעשות איזה מצווה ולא זוכה לעשות. או ע"י כבוד או"א, או ע"י שמקטין עצמו. וע"י אמירת מעמדות וע"י צדקה. עוד מבואר שע"י שמירת שבת והזיווג בשבת.

² ובעניין זה ראה גם שיחות מוהר"ן – אות נט – מסוגל יותר לבנים, להיות רחוק מהם. לבלי להיות דבוק בהם לשעשע בהם בכל פעם. רק לבלי להסתכל עליהם כלל:

¹ תורה לט – פרוש אחר. ונתתי עשב, רמז לבנים, כמו שכתוב (איוב ה'): "וּצְאָצְאֵיךָ כְּעֶשֶׂב הָאָרֶץ". "בְּשֶׁדֶךָ לְבִהְמֶתֶךָ", הינו אימתי יהיה לך בנים חיים וקיימים, כשיהיה זיווג בקדושה, ותשבר נפש המתאנה שלך, הינו נפש הבהמית, וידמה לך פאלו בפאף שד (גדרים כ:). וזה "בְּשֶׁדֶךָ", לשון שד. על ידי זה יהיו לך בני קיימא. כי מיתת הבנים, זה מחמת נשמות העשוקים בטקלא כידוע (ב). כי הטקלא, הינו קלפות נגה, היא קרובה אל הנפש הבהמית, כמוכא במשנת חסידים במסכת ההרפכה: גם צריך שיהא עקר זיווג בליל שבת, שאז נבללת בקדושה, ויתפרדו ממנה כל פועלי און. וזה: "וְאֶכְלֶת וְשִׁבְעֶת", זה רמז על שבת, שאז השביעה, שממנו נתברכין ששת ימים:

² עיין קהלת יעקב – ערך לילית אות א – לילית היא סוד חוה ראשונה בחינת לאה בחינת עצם, והנה לאה בחינת בינה, גם לילית בינה דקליפה כמו שכתבתי באות שאחר זה, והנה לאה עומדת אחורי הדעת ויונקת מאחוריים דחכמה בינה דעת סוד קפ"ד קס"ו ק"ל גימטריא לילית במכוון, לילית עם הכולל גימטריא הוד מלא ה"י וי"ו דלית, וכבר ביארתי בערך לאה דלאה בחינת הוד, וכן כתב בעץ חיים (שער הקליפות פרק ב') ובליקוטי תורה (בראשית), דלילית הוא מבחינת לאה, ובספרי ישרש יעקב ערך לאה ורחל הארכתי:

אות ב' – לילית נקראת אמא דערב רב והיא בחינת בינה דקליפה דאקרי מושב לצים דמטמאה כנדה במושבה, תיקונים (תיקון כ"א) דף נ"ג ע"ב ובכסא מלך שם:

אות ג' – לילית הוא נוקבא טמאה דס"מ, ויש לה ת"פ מחנות כמניין לילית וכולם מייללים ובוכים, וממנה נמשכים בעלי מרה שחורה בעלי יגון ואנחה רחמנא ליצלן, והכנעתם על ידי צער ודאגת העונות וצער ויגון על חורבן בית המקדש, וזה הצער מבטל ומכניע הקליפה הזאת, כן כתב בשל"ה פרשת בשלח, ועיין במה שכתבתי בערך אדום:

אות ד' – לילית מסאבותא דא היא הורגת הילדים בקטנותם בעונותינו הרבים, כד אינון בתוקפא דאמהון והן העשוקים על ידי הלילית (זוהר משפטים צ"ו ע"ב), ועל כן אמרו רז"ל (שבת ל"ב ע"ב) בעון ביטול תורה בניו של אדם מתים, כי על ידי תורה מבטלין קליפת לילית כמו שכתבתי באות הקדום, ואז לא היתה שליטה להמית בניו, וכן מאן דאמר בעון מזוזה יובן על דרך הנ"ל, כי מזוזה גימטריא אדני בחינת מלכות דקדושה היפוך לילית מלכות דקליפה, וכשזה קם זה נופל, וכאשר אין לו מזוזה להמשיך נוקבא קדישא לביתו אזי נוקבא הטמאה שורה בבית והורגת ילדיו רחמנא ליצלן, וכן מאן דאמר בעון ביטול ציצית יובן גם כן כי ציצית רומזת למלכות בבחינת התחתונה שבה המתקרבת למצולת ים והוא דוחה החיצונים, בסוד התכלת המבריא ומרחיק החיצונים, ועל ידי שביטול ציצית וגרם חלישות לנוקבא דקדושה נתן תגבורת לנוקבא דקליפה לשלוט בבניו בעונותינו הרבים כשזה נופל זה קם:

אות ו' – לילית מסאבותא הלזו באה לבני אדם בלילה בעת שינתם ומחממת אותן בתיאובתא בישין עד דאושדין זרע רחמנא ליצלן, והיא מקבלת הטיפין הלזו ומולדת מהן רוחין ושידין רחמנא ליצלן (זוהר בראשית נ"ה), והן נגעי בני אדם, והעצה לזה מה שאמרו רז"ל (ברכות י"ד). כל המשביע עצמו מדברי תורה ולן אין מבשרין אותו בשורות רעות שנאמר (משלי י"ט כ"ג) ושבע ילין בל יפקד רע, ופירשו חכמינו ז"ל שכוונת דברי הש"ס הוא שלא יפקד מהנוקבא הלז ויוציא זרע לבטלה, שהמוציא נקרא רע, ועל פי מה שכתבתי באותיות הקודמים שהתורה הקדושה היא מבטלת הקליפה הלזו אתי שפיר דבריהם בפשיטות, שעל ידי התורה מבריא מאתו הלילית ולא תוכל להתקרב אליו:

ואמר לה הקב"ה לבי מעטי את עצמך, ונמעטה הקדושה ואזי למנוע מרשעים אורם גנו את האור הגנו ונחשך העולם ונבראה הקליפה לילי הנ"ל. אבל אין הכוונה למיעוט גמור אלא כמבואר בלשון קדוש הלבנה: 'וללבנה אמר שתתחדש', דהיינו שכל חודש מאמצעו היא תתמעט, ומתחילתו היא תתחדש. אין הכוונה לספר מעשה שהיה, אלא ללמד ברמז יסוד מהותי בכל הבריאה של עולם הזה. מה שתמיד (משלי יח יב) "לפני שבר יגבה לב איש, ולפני כבוד ענוה".

כי חמה ולבנה הם בחי' השרש למשפיע ומקבל בעולם. והמצב שלהם רומז למצב של ישראל עם הקב"ה. על כן ישראל מונין ללבנה. וכידוע שליכוי לבנה רומז לזמן רע לעם ישראל/י.¹⁹

ובפרט בז' ימי בראשית שהם היו שרש כל הבריאה, וע"כ חסרון אור הלבנה, שע"ז נהפכו המאורות למארה לשון קללה, וחושך, ומיתה, ע"ז נבראה הקליפה לילי שהיא הפך החיים. והיא המסית ומדיח לתאוה הידועה שהיא עיקר הסיבה שבני זוג לא מתקדשים כראוי, ומוליכים תינוקות שיש לה אחיזה בהם להמיתם באסכרה.

ענין מיעוט הירח מבואר בחולין ס: שנעשה ע"י שאמר לה 'לבי מעטי עצמך', ובקדוש לבנה אנו אומרים 'וללבנה אמר שתתחדש', רמז שאין הכוונה מעטי עצמך ותשארי כך. אלא שמעתה לא תהיה במדרגה קבועה כמו החמה שהיא תמיד מאור גדול, אלא י"ד ימים תהיה מתמעטת עד שתעלם לגמרי מעין אדם ואזי מיד תתחיל לגדול. והכלל שמהלך ההתמעטות האור מאמצע החודש עד סופו הוא בחי' של חסרון ומיתה/י ואזי יש לקליפה הנ"ל כח. אבל מראש חודש עד אמצעו היא במהלך של התחזקות האור, בחי' חיות. והכלל שעיקר כח הגדילה הוא בתחילתו כי כל ההתחלות קשות וצריך התגברות יותר, נמצא שבראש חודש/י²⁰ אז עיקר החיות וכח ואור שמקבלת הלבנה, ובמשך י"ד ימים מוציאה אותו לפועל בגדילתה, לכן עיקר הזמן המסוגל ליתן כח למלכות דקדושה להתגבר על הקליפה הנ"ל הוא בראש חודש, ועל כן הבית דין היה מקדש את החודש בכל ראש חודש ליתן כח למלכות, ועל כן גם הסגולה היא לקרא את קרבנות מוסף של ראש חודש ומעלה עליו הכתוב כאילו הקריבם בבחי' נשלמה פרים שפתינו. ורבנו מחדש שלא רק בר"ח היא סגולה אלא בכל יום יכול ע"י קריאת פרשת ר"ח לעורר בחי' חיזוק המלכות וע"ז החלשת כוחה של הקליפה. ובפרט קודם הזיווג או כשהם החולים מועיל להם.

למעשה ענין מיעוט הירח, הוא מסודות הבריאה שרמזו חז"ל במעשה זה הקדמות עליהם מושתת הנהגת וטבע העולם. כמבואר הרבה בעץ חיים שכל הבריאה בנוי על יסוד של משפיע ומקבל, ושרשם הם החמה ולבנה, והמעשה שמסופר עליהם ביום ד' למעשה בראשית, כשכל הבריאה עדיין רק בכח ולא פועל כמבואר בפרש"י שרק ע"י תפילת האדם ביום השישי יצא לפועל. וסוד מיעוט הלבנה הוא יסוד הנהגת כל העולמות, וכל היחס בין משפיע ומקבל, ואיש ואשה/י²¹, והקב"ה ועם ישראל, וכל כיו"ב. וכמבואר בב"ח שם ובתיקונים/י²² שאדם וחיה הם בחי' חכמה ולבנה וגם חטאם היה בחי' קטרוג הלבנה.

ויסוד הענין הוא סוד הבחירה שנעשה ע"י מיעוט ההשגה. וסוד ההתחדשות שהוא מיסודות הבריאה. שבעולם הזה תחת הזמן א"א להשאיר בהתלהבות אלא ע"י סוד ההתחדשות. כי אין שמחה והתלהבות בדבר תמידי.

¹⁹ קליפה זו כיון שאתא לידן נימא בה מילתא ראה חסד לאברהם מעין ו' נהר כב מקשה מרות רבה ו' א' שם מבואר שלשדים אין שיער הראש, על עירובין ק: שאחת מהקללות שנתקלה חיה שמגדלת שיער כליילת. ותירץ ו"ל שלילית היא קליפה ואינה שידה ולכך היא מושרשת למעלה, אמנם השדים אינם קליפות, אלא ענין נפרד שאפילו שורש בחיצונים אין להם, ולכך לילית יש לה שער והשדים אין להם שער. ע"כ דבריו. ולפ"ז נראה לומר ע"י הכלל שכל רוחניות מחפש גשמיות להתלבש בה, ובפרט הקליפות שע"ז נקל להם לפעול רע בעולם, נמצא אשה שיוצא בשיער מפוזר כיון שדומה לקליפה הנ"ל נעשית מרכבה לה, ועל ידה מזיקה הקליפה בנקל.

²⁰ ראה קומץ המנחה לר' צדוק הכהן חלק א – אות יח – לקות החמה כשיעמוד ירח בינה לארץ. ולקות לבנה כשיעמוד ארץ בינה לחמה. לכן כשלבנה לוקה סימן רע לישראל כי הרע המגיע לארץ ממנה עצמה וכן ישראל פרי מעלליהם יאכלו (ישעיה ג, י'). אבל חמה לוקה סימן רע לאומות העולם שגמול מעשיהם לעולם הבא ורע המגיע בעולם הזה כפי המערכת ואין הם הגורמים אלא דבר אחר או יאמר כי ליקוי לבנה גם בלבנה עצמה נעדר האור. וזהו סימן רע לישראל כמו שנאמר (תהלים צ"א, ט"ו) עמו אנכי בצרה וכשנחרב בית המקדש נתמעטה ממליא של מעלה. אבל ליקוי החמה נעדר האור לרואים ולא בחמה. וזה סימן רע לאומות העולם שהשפע במקומו בשלימות וחסר להם:

²¹ וכן מצינו ב"ב שעות היום שמחצות עד הלילה הם זמן של דין כיון שהוא התמעטות האור ואילו מעמוד השחר עד חצות הוא זמן של חסד התגברות האור.

²² ומסתמא במולד עוד יותר אלא שזה נעלם יותר.

²³ וזוה חשבתי לתרץ מעשה תמוה מאד בגמ' (ע"ז יח: פרש"י שם) בין רבי מאיר בעל הנס לאשתו ברוריה. ששניהם היו גדולי הדור באופן מופלג מאד, והיא חכמה גדולה מאד, עד שהיו בבחי' שני המאורות הגדולים, ועל כן כל כך הקפיד עליה רבי מאיר כששאלה מדוע אמרו חז"ל קדושינן פ: נשים דעתן קלה. כי כשאשה גדולה כל כך שואלת כוונתה שאלה, זה בחי' קטרוג הלבנה שמעורר את המארת חסר של ראשית הבריאה. ועל כן הוכרח רבי מאיר להוכיח לה שששים דעתן קלה במה ששלח את תלמידו לפנות אותה. כך נראה לי בדרך אפשר. והוא רחום וכו'.

²⁴ תיקון סג דף עח. – וממשיך לפרש את ענין הנקודה למה המלכות נעשית כסוד נקודה אב"א, ואמר נקודה שהיא המלכות, וְעֵלְהָ אֲתָמֶר שְׁעֵלְיָה נְאֻמִּי, אֲדָם יְהִיָּה דוּ פְרָצוּפִים אֲדָם וְחַוָּה שֶׁהִס סוּד זו"ו, שְׁבַכְרָאוּ שְׁנֵי פְרָצוּפִים דְּהֵינּוּ שְׁנֵי מְאוּרוֹת הַגְּדוּלִים, וְעֵלְהָ אֲמַרְהָ סִיְהָרָא וְעַל זֶה אֲמַרְהָ הַלְבֵנָה שְׁהִיא הַמְלָכּוֹת, אִי אֲפֻשֶׁר לְשַׁנֵּי מְלָכִים שֶׁהִס זו"ו, שֵׁשֶׁתְּמִשּׁוּ בְּכֶתֶר אֲחָד (מבואר במ"י חולין דף ס ע"ב) כי מאור החסד של שלוש ההפלות ד"א שעלה כסוד אור חוה, נתקן הכתר לשניהם, ואז נתמעטה המלכות כסוד נקודה אב"א.

ועוד שאין ערך למה שמקבלים מלמעלה, רק כשהוא גורם להתעוררות שלנו מלמטה, ועל כן בהכרח היה שתקטרג הלבנה ותתמעט ותתחדש, כי זה מוכרח מצד טבע העולם שהוא תחת הזמן, ומצד שכר ועונש/י.¹⁷ נמצא שהקטרוג של הלבנה מוטבע בכל בחי' מקבל.

ואיתא בגמ' הקב"ה שונא דל גאה, ומי שהוא גס רוח אומר עליו הקב"ה אין אני יכולים לדור בעולם אחד. מאידך כיון שאנו חומר א"א שנהיה במדרגה גבוהה ולא נתגאה (כמבואר בתורה ד'), ואין לך דל גאה כמו האדם שאין לו כלום מעצמו רק מה שמקבל מהקב"ה, כמו הלבנה שאע"פ שכל אורה מהחמה קטרגה, נמצא שכל גאוה היא קטרוג א"א לשני מלכים בכתר אחד. ומיד אומרים לו לכי מעטי עצמך. וזהו שאמר שלמה המלך לפני שבר גאון ולפני כשלון גבה רוח. דהיינו בחי' לכי מעטי את עצמך. ואזי כשמרגיש שפלותו ע"י שנפל אזי מתקיים בו ולפני כבוד ענוה. בחי' הקב"ה מגביה שפלים.

וזה בעצמו מאחז"ל אין אדם עובר עבירה א"כ נכנס בו רוח שטות, כי דעת היא ענוה כידוע ממשוה רבנו שהוא הדעת והוא ענו מכל האדם. ורוח שטות היא הסתלקות הדעת, דהיינו גבה לב, בחי' קטרוג הלבנה. וזה עובר על כל אדם כל ימי חייו, שיש לו ירידות ועליות, ימי טוב וימי רע/י, וכדי לילך בדרך התשובה צריך בקיאות בעליה ובירידה כמבואר בתורה ו'. כי האדם הוא בחי' לבנה, ולפי השפלות נעשה אספקלריא מאירה שמאיר בו אור ה', ואזי הוא בבחי' אמצע החודש, ואזי מרוב אור נכנס בו גאוה ונעשה אספקלריא עכורה, ומתמעט האור, בבחי' ירידה תכלית העליה, כי אז זוכה לשפלות, וחוזר ונעשה אספקלריא המאירה וחוזר האור. וכעין זה מצינו במלכות ישראל/י בבית ראשון שעד שלמה המלך היו ט"ו מלכים ושלמה המלך החכם מכל אדם זכה למלכות שמים שלימה ואזי כשסבר שמוטר לו ליקח יותר מ"ח נשים שזה בחי' קטרוג הלבנה, נפל ע"י בת פרעה, ונפילתו נמשכה אח"כ בכל המלכים שאחריו עד החורבן הבית וגלות ראשונה בזמנו של צדקיהו המלך השלישי. (ראה אריכות בזה ברבנו בחיי בראשית לח ל')

ויהי ביום כלת משה.

בעץ חיים הנ"ל מביא בקיצור את המדרש רבה/י שז' דורות שחטאו דהיינו אדם הראשון וקין ודור אנוש ודור המבול ודור הפלגה ואנשי סדום והמצרים, כל אחד מהם דחה את השכינה למעלה לרקיע עליון יותר עד שהמצרים שבימי אברהם ריחקוה לרקיע השביעי. ואזי אברהם אבינו כנראה בעקדה/י זכה להורידה לרקיע שיש, ואחריו יצחק ויעקב ולוי וקהת ועמרם הורידוה עד לרקיע ראשון, ובשנה שניה ליציאת מצרים בראש חודש ניסן/י כתוב (במדבר ז' א) ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן. ושם פסוק פט ובבא משה אל אהל

¹⁷ זוהר וישב דף קפא. ביאור המתוק מדבש שם – להבין מאמר הבא נקדים מה שחז"ל (במס' חולין דף ס ע"ג) על הפסוק ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים, וכתיב אח"כ את המאור הגדול ואת המאור הקטן, אמרה ירח לפני הקב"ה רכוננו של עולם אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה לכי ומעטי את עצמך, כי קודם מעוט היחיה כול המלכות הייתה מקבלת אורה מהבינה כמו הת"ת שזה בזה והיו נקראים שני המאורות הגדולים לפי שניהם היו מקבלים אור מהבינה, ואז הייתה מאירה מעצמה כמו כל הספירות שאינם מאירות חלל מאור עצמם על ידי אור א"ס ב"ה המאיר בהם על ידי הבינה, ואילו הייתה המלכות נקשרת תמיד עם הת"ת להיוותה שזה חלל לקבל שניהם שפעס מהבינה בזה, אז היה העולם מתנהג תמיד כדחמים ולא היה שום רע ויזר הרע נעלם והיו בני אדם כמלאכי השרת, וממילא לא היה שזר ועונש, אבל מאחר שעיקר הבינה הייתה שיהיה בחינה כמ"ס ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע, ועי"ז יהיה שזר ועונש לכן מיעט את היחיה שיהיה אורה רחוק ממאכלה והלוי יהיה גובר בה והיכל הרע מתגלגל ובני אדם נוחמים עמו ועי"ז הם מעלים את היחיה כמעטקה למעלה ומכדים את אורה.

¹⁸ כמ"ס בקהלת פרק ז' ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה. (ראה תורה לג אות ג')

¹⁹ מהרש"א על סנהדרין דף לח. גמ' אין בן דוד בא עד שיכלו שתי בתי אבות מישראל כו' נכנס יין יצא סוד. הוא מבואר בסוד עיבור החודש וע"פ מ"ש בפ"ב דר"ה רבי חייא חזייה לסיהרא דהוה קאים בצפרא דכ"ט שקל קלא פתק בה אמר כו' זיל איכסי א"ל רבי לר' חייא זיל לעין טב וקדשיה ושלח לי סימנא דוד מלך ישראל חי וקיים והכונה בסוד העבור שדומה לו מלכות בית דוד כמ"ס במדרשות שכמו שהלבנה אחר ט"ו יום שנמתלה תתחיל לחסר כן היה מלכות בית דוד אחר שהיו מזרעו ט"ו מלכים נחסר המלכות בימי צדקיהו ולא נשאר לו רק ממשלה קצת ר"ג בבבל ונשיא בא"י וכמו שהלבנה הולכת ומתחסרת ט"ו יום עד שתתחסר לגמרי ואחר כך מתחדשת באורה כן אחר שתכלה ממשלת מלכות בית דוד לגמרי דאף ר"ג בבבל ונשיא בא"י יכלו שוב יתחדש מלכותו ולזה כוון שביסוד הלבנה הוא סימן לרבי שהיה נשיא שיכלה נשיאותו לא רצה הוא לומר כן זיל איכסי רק על ידי רבי חייא גם לא רצה הוא לקדשה ביום ל' כאלו היא מכוסה אז שזה סימן רע לנשיא דאדרבה שכל עוד שאינו מתכסה הוא סימן טוב על הנשיאות שימשך ועל כן אמר לרבי חייא דלקדשה אז ע"פ אותו הכיסוי שא"ל זיל איכסי ולזה אמר ליה רבי שלח לי סימנא דוד מלך ישראל כו' ר"ל דאף שהכיסוי של הלבנה הוא סימן רע לנשיאות שיכלה הנה מצד אחר הוא סימנא טבא דדוד מלך ישראל חי וקיים שאחר שיכלה הנשיאות יתחדש מלכותו ויצמח קרן דוד וע"כ אמר זיל לעין טב וקדשיה ע"ש סימן טב וז"ש הכא אין בן דוד בא עד שיכלו ב' בתי אבות ר"ג ונשיא דאחר שיכלה ממשלתו לגמרי כמו הלבנה אחר ט"ו יום שתחסר לגמרי אז יתחדש מלכותו כמו שתתחדש הלבנה והיה רבי מוצר ע"ז שיכלה נשיאותו וא"ל רבי חייא אל ירע בעיניך שע"י שנכנס יין יצא מהם דבר סוד העיבור שיתחדש שוב מלכות בית דוד וגדולת משפחת הנשיאים בב"י:

²⁰ בראשית רבה יט ז' – וישמענו את קול ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום (בראשית ג, ח), אמר רבי חלפון שמענו שיש הלוח לוקול, שנאמר: וישמענו את קול ה' אלהים מתהלך בגן, והלוח לאש, שנאמר (שמות ט, כג): ותהלך אש ארצה, אמר רבי אבא בר פהא מהלך אין כתיב כאן אלא מתהלך, מקפץ ועולה. עקר שכינה בתחתונים היתה, כיון שחטא אדם הראשון נסתלקה שכינה לרקיע הראשון, חטא קין נסתלקה לרקיע השני, דור אנוש לשלישי, דור המבול לרביעי, דור הפלגה לחמישי, סדומיים לששי, ומצריים בימי אברהם לשביעי. וכנגדן עמדו שבעה צדיקים, ואלו הן, אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה, עמד אברהם והורידה לששי, עמד יצחק והורידה מן ששי לחמישי, עמד יעקב והורידה מן החמישי לרביעי, עמד לוי והורידה מן הרביעי לשלישי, עמד קהת והורידה מן השלישי לשני, עמד עמרם והורידה מן השני לראשון, עמד משה והורידה מלמעלה למטה.

²¹ כך נראה שהרי דור הפלגה וסדום ומצרים היו בימיו ואעפ"כ עדיין היתה עולה ומתרחקת. וכשנחרבה סדום נתבשר על הולדת יצחק והעקידה היתה שלשים ושמונה שנה אח"כ, כשאברהם בן מאה שלשים ושבע ניתסה בניסין העשירי ואחרון ניסין העקדה.

²² שמות פרק מ (זו) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן:

מועד לדבר אתו וישמע את הקול. כי אז ירדה שכינה לשכון במשכן/י. נמצא ביום הנפלא שחזרה שכינה להתחבר לעם ישראל בבחי' את שני המאורות הגדולים, דייקא אז דרשו חז"ל ויהי ביום כלת משה, שאע"פ שכתוב "כלות משה להקים" דרשו חז"ל כלת משה, ולחז"ל כמה דרשות בזה, אבל רבנו נראה שמחדש מה שלא ראיתי במקום אחר, שדייקא אז כתיב כלת חסר ו' לרמוז למארת חסר שכתוב בתליית המאורות הגדולים ביום ד' למעשה בראשית. דהיינו שדייקא בזמן החיבור הגדול ביותר כבר אז היה איזה חסרון בבחי' קטרוג הלבנה. וצ"ע איזה חסרון. ואולי מה שנתגלה בסמוך מחלוקת המרגלים על הקב"ה, שגרמו בכיה לדורות, ואח"כ בסמוך מחלוקת קרח ועדתו דהיינו כל גדולי ישראל על משה רבנו. ושתי המחלוקות האלה היו בחי' קטרוג הלבנה שלא קבלו את מרות הקב"ה ולא את מרות הצדיק הדור.

אות ו' בחי' חיות ואור

כידוע אות ו' רומז לספירה השישית (שבז' מדות) ספירת יסוד שהברית מרכבה לו (תורה לד אות ג), ונקרא א"ל ח"י/כ"א, כי הוא המשפיע למלכות. וע"כ נקרא גם שלום בית (שבת קנב). והוא אות חיים כמבואר בתורה כאן שמארת חסר ו' רומז לחסרון החיות, ועל כן בקטרוג הלבנה שגרם שנהפך ממאורות למארת לשון קללה, אזי נבראה הקליפה הנוראה לילי' שממיתה תינוקות, והיא הקליפה הממונה על ת"פ מחנות של התאוה הידועה ופגם הברית. והנפול ברשת התאוה הזו על ידה, ניתן לה רשות להמית את ילדיו באסכרה. נמצא שהכל מתחיל משמירת הברית בחי' שמירת הו' שהוא חיות המלכות קדושה, וחסרון הו' הוא חסרון החיות ובפרט פוגע בתינוקות, על כן העצה היא לקרא פרשת קרבנות מוסף ר"ח שאז מתחיל אור הלבנה להתחדש ונחלש כוחה של הקליפה, על כן היא סגולה להמשיך חיים ובריאות לתינוקות.

עד כאן ההקדמה

תורה קנא [בין]

סגולה לזרע של קיימא, דהיינו הסגולה שאדם יוליד ילדים שלא ימותו בילדותם, היא שיאמרו שניהם האיש ואשתו קודם הזווג/כ"ג, פרשת ובראשי חדשיכם [כ"ג/כ"ה]. דהיינו שיקראו בחומש בפרשת פנחס, את החמישה פסוקים המדברים מקרבנות המוסף/כ"ו שמקריבים בראש חודש. שהם שני פרים ועמהם מנחה שלשה עשרונים קמח בלול בשמן וחצי הין יין לכל אחד, ואיל אחד ועמו מנחה שני עשרונים קמח בלול בשמן ושליש הין יין, ושבעה כבשים בני שנה ועמהם מנחה עשרון קמח בלול בשמן ורביעית הין יין לכל אחד. סך הכל עשר/כ"ו קרבנות עולה שקריבים כליל על המזבח והיין מנסכים בנקב שבקרן דרומית מערבית. ולפני הקרבת העולות מקריבים/כ"ז עז אחת קרבן חטאת לה'/כ"ט אותה אוכלים הכהנים/ל, לבד מהאימורים שקריבים על המזבח.

^כ שמות פרק מ (לד) וְיָכַס הָעֵנָן אֶת אֶהָל מוֹעֵד וַיְבַדֵּד יְהוָה מֵאֵל אֶת הַמִּשְׁכָּן;

^{כא} **שערי אורה** (לר"י גטיליה) – שער שני: – השם השני משמות הקודש על דרך המעלות הוא הנקרא א"ל ח"י. וטעם הנקרא א"ל ח"י, לפי שהוא סוף תשע המעלות הנקראות תשע אספקלריאות, והוא המושך מכל הספירות מידת החסד והחיים למידת אדני, כמו שהודענו. ולפי שמושך ממידת החסד נקרא א"ל, ולפי שמושך ממידת החיים נקרא ח"י, וכשיתחבר ביחד החסד והחיים, נקרא א"ל ח"י. וכשהוא ממשך הכח הזה במידת אדני נקראת גם היא אר"ץ החיים, כלומר הארץ שבה מתקבצים החיים העליונים:

^{כב} לא ידוע טני ותיכן נאמרה תורה זו.

^{כג} **נראה** שהוא כלל שתמיד קודם שחל הדבר קל יותר לגרום שיהיה מתוקן אבל שכבר נולד יותר קשה ואעפ"כ גם אז מועיל כמבואר לקמן שגם כשהתינוק חולה היא סגולה להמשיך לו חיות.

^{כד} בסדר כה יא

^{כה} **במדבר פרק כח** (יא) וּבְרָאשֵׁי חֳדְשֵׁיכֶם תִּקְרְיבוּ עֹלָה לַיהוָה פְּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִים: (יב) וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לֶפֶר הָאֶחָד וּשְׁנַיִם עֶשְׂרִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: (יג) וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחַח אֲשֶׁה לַיהוָה: (יד) וְנִסְפִּיהֶם חֲצִי הַהֵיזֵק לֶפֶר וּשְׁלִישִׁת הַהֵיזֵק לְאֵיל וּרְבִיעֵת הַהֵיזֵק לְכֶבֶשׂ יֵין וְזֹאת עֹלֹת חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה: (טו) וְשִׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֲטָאת לַיהוָה עַל עֹלֹת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ:

^{כו} **מוסף** – דהיינו מה שנוסף לכבוד היום, לבד מקרבן התמיד שהוא כבש אחד בבקר וכבש אחד בין הערבים.

^{כז} **ראה רבנו בחיי** שם פסוק יא – וראוי להתעורר במה שהיו אחד עשר, שני פרים ואיל אחד שבעה כבשים ושעיר, הרי אחד עשר קרבנות שהיו מקריבין בראש חודש וזה כנגד אחת עשרה שעות שהחמה גדולה מן הלבנה, שהחמה נבראת ביום רביעי והלבנה בו ביום אחר אחת עשרה שעות, וכנגד אחד עשר ימים שיתרים ימות החמה על ימות הלבנה שהרי ימות החמה שלש מאות ששים וחמש וימות הלבנה שלש מאות חמישים וארבע. ומה שהיו מקריבין פרים כנגד אברהם, לפי שהיה כשני אנשים טומטום ואדרוגינוס וזכר, אברם אברהם. ומה שהיו מקריבין איל כנגד יצחק שהיה המיוחד שבעדר ואילו היה מששת ימי בראשית. שבעה כבשים כנגד יעקב לפי שצורתו חקוקה בכסא הכבוד למעלה משבעה רקיעים:

^{כח} **אע"פ ששעיר** עיזים כתוב בסוף קרבנות מוסף ר"ח, מקריבים אותו תחילה, מיד אחרי קרבן התמיד של שחר, דכתיב ושעיר עיזים וכו' על עולת התמיד, דהיינו אחריה. ועוד טעם כי הכלל הוא שחטאת קודמת לעולה.

וכן כשהתינוק חולה ח"ו-חס ושלום, יאמרו אז ג"כ-גם כן האיש והאשה לאפרשת ובראשי חרשיכם/לב' הנ"ל.

ומבאר רבנו מדוע דווקא פסוקי קרבנות מוסף ראש חודש הם סגולה לזה, כי חולי ומיתת תינוקות הוא ע"י הקליפה לילי שנבראה ביום הרביעי למעשה בראשית/לב', כמ"ש וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֲרֹת הַגְּדֹלִים, וכתוב [לד'/לה'] מארת חסר את ואו שהוא החיות [לז'/לז'] של כל דבר, רמז שסמוך לבריאת המאורות נעשה

^{כט} חטאת זו עפ"י הנגלה מכפרת על הנכנס למקדש או אוכל קדשים בטומאה ודווקא בשלא נודע לו האיטור לא לפני ולא אחרי מעשה, וע"כ נקרא חטאת לה' כי היא על חטאים שרק ה' יודע מהם (כמבואר בשבועות ט.). אבל עפ"י הסוד מבואר בחולין ס: אמר ריש לקיש, מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו לה', אמר הקב"ה, יהא זה כפרה עלי על שמעטתי את הירח.

פענח רזא שם פסוק טו- ואמרם הביאו עלי כפרה וכו', פירושו שבזה תתנחם הלבנה על שמיעטתיה שמה שקבעתי ר"ח לכפרה על אסכרה שלא תפול, שהרי ברביעי ה' נופל בתינוקות כדאמרינן וברביעי היו מתענין וכו', וגם המאורות נתלו ברביעי שהרי ר"ח הראשון ה' ברביעי, וכן לדעת מ"ד ששעיר ר"ח מכפר על טומאת מקדש וקדשיו קבע בזה בר"ח ג"כ לחנם את הלבנה וזה הביאו עלי וכו', מרבי:

נחלת יעקב שם - שעיר עזים אחד לחטאת וגו'. בפ"ק דשבועות (ט ע"א) אמר ריש לקיש מה נשתנה שעיר ראש חודש שנאמר בו לה', אמר הקב"ה שעיר זה היא כפרה עלי על שמיעטתי את הירח. והוא תמוה. ונראה הכוונה דהנה בברכות (לב ע"א) אמר ר' יהושע בן חנניא אלמלא ג' מקראות אלו נתמוטטו רגליהם של שונאי ישראל, חד דכתיב אשר הרעותי, ופרש"י אני גרמתי להם שבראתי יצה"ר. ומבואר במקובלים (פרדס רמונים שער יח פרק א) שע"י מיעוט הירח נולד הרע בעולם. וזהו כוונתן כאן שבר"ח יש בו מיעוט הירח, ולזה אמר הקב"ה הביאו כפרה על עונותיכן ואני אטול כל העונות עלי, כלומר שאני גרמתי להם שעשו העונות שבראתי יצר הרע על מיעוט הירח כמ"ש (מיכה ד, ו) ואשר הרעותי:

ל כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים וכאן הבעלים עפ"י הסוד (כדלקמן) הוא כביכול גם הקב"ה.

^{כ*} בתולד- פרשה

לב טעם שנקרא חרשיכם עיין ספורנו שם - (יא) ובראשי חרשיכם. הנה יום ראש חודש היה מנהג לישראל, שיהיה יום קודש בצד מה, כמו שהעיד באמרו אשר נותרת שם ביום המעשה וזה יורה שלא היה יום ראש חודש אצלם יום מעשה'. ולכן יחס אותו לישראל באמרו ראשי חרשיכם, ולא כן כתב במועדים, שלא כתב בשבת שבתכם' ולא ביום בכוריים', ולא ביום סכותיכם', וטעם מנהגם זה היה כי אמנם הצלחת ישראל בעולם הזה היא בצד מה דומה לענין הירח, אשר אין לה בעצמה אור כלל וזלתי מה שתקבל מזולתה. וזה שאף על פי שקודם לעגל היה חרות על הלוחות (שמות לב, טז) - חירות משעבוד מלכיות לעולם, הנה משחטאו התנצלו ולא השתמשו בכתר מלכות ובלעדיו הלכו חשכים ואין נוגה למו, כמו שיקרה ללבנה כשלא תקבל אור השמש. כי אין מזל לישראל ולא אור כלל מעצמם, וזלתי אור האל יתברך בהיותם לרצון. ובכן נקרא האל יתברך אצל הנביאים אור ישראל כאמרו והיה אור ישראל לאש וכן העיד באמרו ה' אורי וישעי וכאשר היו החטאים מבדילים, כאמרו כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם, וחטאתיכם הסתירו פנים מכם משמוע הלכו חשכים מבוהלים ודחופים בין האומות. ובהיות מזה נמשך חלול ה' בלי ספק באמור להם עם ה' אלה היה באופן מה בכל צרתם לו צר כאמרם ז"ל כביכול עלי ועליך בא שוד ובהיות חטאת ראש חודש כפרה על ישראל הגורמים מניעת האור או מיעוטו, כמו שהתקינו ז"ל באמרם שעירי חטאת לכפר בעדם, זכרון לכולם יהיו, תשועת נפשם מיד שונא, ובכפרה זו תהיה תשועה מה לחילול השם, לפיכך אמרו שלכן נאמר בשעיר ראש חודש חטאת לה' מפני שכפרתו מועילה לקידוש שמו יתברך. וזה רצו באמרם: אמר הקב"ה: הביאו עלי כפרה על שמיעטתי את הירח רצונו לומר: הביאו כפרה בשבילי להשיג קידוש שמי המחולל בגוים, בסיבת מה שמיעטתי את הירח, כשהגליתי את ישראל והסתרתני פני מהם:

לג ועיין חסד לאברהם מעין ז' נהר כח - עי"ש שמבאר ד' בחי' בקליפה ביום ב לבריאה נברא גהנם ועמו היצה"ר לאדם וביום ד' מיעוט הירח חיזק את היצה"ר יותר, וביום שישי בחטא נוסף זהמת הנחש ובין השמשות נבראו המזיקין ונתחזק היצה"ר עוד יותר.

^{לד} בראשית א' יד עיין פרש"י שם ועיין תורה לו אות ו'

לה בראשית פרק א (יד) ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים: (טו) והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על הארץ והיה כן: (טז) ויעש אלהים את שני המארת הגדלים את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הפוכבים: (יז) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ: (יח) ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך ויבא אלהים כי טוב: (יט) ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי:

ויד יהי מארת וגו'. מיום ראשון נבראו, (ש) וברביעי צוה עליהם להתלות ברקיע, וכן כל תולדות שמים וארץ נבראו ביום ראשון, וכל אחד ואחד נקבע ביום שנגזר עליו, הוא שכתוב את השמים, לרבות תולדותיהם, ואת הארץ, לרבות תולדותיה: יהי מארת. חסר וי"ו כתיב, על שהוא יום מארה ליפול אסכרה בתינוקות, הוא ששנינו, ברביעי היו מתענים על אסכרה שלא תפול בתינוקות: **להבדיל בין היום ובין הלילה.** משנגזר האור הראשון, (ת) אבל בשבעת (נ"א בג') ימי בראשית, שמשו האור והחשך הראשונים יחד, בין ביום בין בלילה: והיו לאתת. כשהמאורות לוקין סימן רע הוא לעולם, שנאמר מאותות השמים אל (א) תחתו וגו' (ירמיה י, ב). בעשותכם רצון הקב"ה, אין אתם צריכין לדאוג מן הפורענות: **ולמועדים.** על שם העתיד, שעתידי ישראל להצטוות על המועדות, והם נמנים למולד (ב) הלבנה: **ולמים.** שמוש החמה חצי יום ושמוש הלבנה חציו הרי (ג) יום שלם: **ושנים.** לסוף שש"ה ימים (ס"א ורביעי יום), יגמרו מהלכתם ב"ב (ד) מזלות המשרתים אותם, והיא שנה, (ס"א והוא שש"ה יום ורביעי יום) וחוזרים ומתחילים פעם שניה לסבב בגלגל כמהלכן הראשון: **וטו והיו למאורת.** (ה) עוד זאת ישמשו שיאירו (ו) לעולם: **וטז המארת הגדולים.** שוים נבראו, (ז) ונתמעטה הלבנה, על שקטרגה ואמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד: **ואת הכוכבים.** על ידי שמיעט את הלבנה, (ח) הרבה צבאיה להפיס דעתה:

^{לז} עיין זוהר ויחי דף רטא: רחב בקשה סיטנא דחיי אתא דא אתא ו'. ועיין סנהדרין צג. באתרא דקושטא לא מת אדם, וכן יעקב שדוהא אמת לא מת. באגרא דכלה ציין לתקוני הוהר קיה: וישם לקין את ו'.

זי זוהר ויחי דף רמא: - רבי אבא הוה יתיב ליליא חד וקם למלעי באורייתא רבי אבא היה יושב לילה אחד וקם לעסוק בתורה, **עד דהוה יתיב אתא רבי יוסי ובטש אפתחא** בעוד שהיה יושב בא רבי יוסי ודפק בדלת, **אמר סיפשא** (פי מוה"ק) **בטופסרא** (פ"א משפטים) **שכיחי** אמר בתיבת השרים נמצאים תכשיטים, כלומר אצל רבי אבא בודאי נמצאים תמיד חידושי תורה הנחמדים מזהב ומפז רב, **יתבו ולעו באורייתא** ישבו ועסקו בתורה, **אדהכי קם בריה דאושפזא ויתבי קמיהו** בתוך כך קם בנו של בעל האכסניא וישב לפניו, **אמר לון** שאל מהם **מאי דכתיב** אצל רחב שהצילה ממלך יריחו את מרגלי

מיעוט האור וממאורות נעשה מארת לשון קללה/ל"ח. כמבואר בחולין ס: שקטרגה הלבנה ואמרה א"א לשני מלכים יחד, שעל כן אמר לה הקב"ה לכו מעטי עצמך, דהיינו מיעוט הקדושה והתחזקות הטומאה ובריאת הקליפה הני"ל. ולקמן יבאר שבראש חודש מתחילה הלבנה להתחדש והולכת וגדלה, וקריאת פסוקי קרבנות ר"ח מעורר את ההתחדשות הזו והתחזקות האור והמלכות דקדושה שע"ז נחלשת הקליפה בבחי' כשה קם זה נופל, (כמ"ש ולאם מלאם יאמין)

רבנו מחדש שכמו המארות חסר ו' שרומז לחסרון הקדושה כך גם כלת משה להקים את המשכן רומז לזה. **וכן בפרשת נשא כתוב "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן"**, [ל"ט] ודרשו חז"ל ויהי ביום **כלת משה חסר ואו ג"כ-גם כן**, [מ"א] לרמוז כנ"ל שדייקא בזמן הנפלא ביותר שמשה הוריד את השכינה מהרקיע לארץ/מב¹ לשכון במשכן, וחזר בחי' שני המארת הגדולים, ע"י כלות משה להקים את המשכן, אעפ"כ דרשו

יהושע שהיו כלב ופנחס, והיא נתגיררה ובקשה מהם **והחיייתם את אבי ואת אמי וגו'**, וכתוב **ונתתם לי אות אמת, מאי קא בעאת מנייהו** מה בקשה מהם, כלומר מה הסוד של בקשתה, **אמר רבי אבא יאות שאלת** אמר לו רבי אבא יפה שאלת, **אבל אי שמעת מידי אימא ברי** אבל אם שמעת בזה דבר אמור בני.

אמר תו שאלתא אמר הנער עוד יש לי שאלה לשאל, **דהא אינון יהבו לה מה דלא בעאת מנייהו** כי הם נתנו לה מה שלא בקשה מהם, **דקתיב את תקנות** (לפון קו ומל) **חוט השני הנה תקשרי בחלון וגו'** והיא לא בקשה סימן של חוט השני אלא אות אמת, **אלא הכי אוליפנא** אלא כך למדתי, **היא בעאת סימנא דתי** היא בקשה מהם סימן של חיים שהיא אות ו' דשם הוי"ה הנקרא אות אמת, כדי שתהיה בטוחה שיחיו אותה ואת בית אביה כשיכבשו בני ישראל את יריחו **דקתיב והחיייתם את אבי וגו'**, **ואמרה סימנא דתי לא שרייא אלא באות אמת** ואמרה להם שסימן של חיים אינו שורה אלא באות אמת, **ומאי איהו אות אמת** ומה הוא אות אמת, **ואמר דא את ו' בגין דביה שריין חייין** זהו אות ו' של ת"ת הוי"ה שז"ל שהוא הת"ת שבו שורה החיים כי הוא סוד עץ החיים, **הכי אוליפנא סימנא דמשה קא בעאת** וכך למדתי שסימן זה של משה שהיה מוסרס כז"ל בקשה מהם.

וממשיך ואמר **ואינון אמאי יהבו לה תקנות חוט השני** והם למה נתנו לה תקנות חוט השני שהוא במלכות, **אלא אינון אמרי משה הא אסתלק מעלמא** אללא הם אמרו לה כי משה כבר נסתלק מן העולם, **דהא אתפניש שמשא** כי נאספ השמש שהוא סוד ז"ל, **והא מטא זמנא דסיהרא למשלט** וכבר הגיע זמנה של הלבנה לשלוט, **דהיינו סוד המלכות שבה היה אחוז יואעב, לכו סימנא דסיהרא אית לן למיהב לה** סימן של המלכות אנו יכולים לתת לה, **ומאי איהו תקנות חוט השני הנה פירוסו כמה דאת אמר, בחוט השני שפתותיה** ר"ל שהמלכות נבנית מהגבורות שבחינתם אדום כחוט השני וכמו השפתים, **והיא בחי' שפה** (כי שכינה נ"י שפה) **לכו סימנא דיהושע** יהא גבר הסיון של יואעב שהוא במלכות יהיה אלכך, **בגין דשולטנותא דסיהרא השתא לפי שעתה** כבר הגיעה ממשלת המלכות, **ובהיותה בשלימות היא גם כן מורה על חיים, ולכן אל תפחדי כי סימן של חיים אנו נותנים לה, קמו רבי אבא ורבי יוסי** (דף רמב ע"א) **וגבסקוהו** קמו רבי אבא ורבי יוסי ונשקו אותו, **אמרו ודאי זמין אנתי למהי ריש מתיתבא או גברא רבא בישראל** אמרו ודאי עתיד אתה להיות ראש ישיבה או אדם גדול בישראל, **ומננו ומי יצא ונתגדל ממנו, ואמר רבי בון** הנוכח הרבה פעמים בירושלמי, והוא רבי אבין או רבין שבתלמוד בבלי (ע"י פסחי הויות בעיטו).

תיקון סט דף קיה: - והיינו דקתיב זהו **שכתוב וישב בארץ נוד**, ומפרש מה דאמר ליה **נד** מה שאמר לו הקב"ה נע ונד" תהיה בלחץ, **שפי עליה ו' נחוספה על נד אות ו' של הסוד, שהוא אות ו' של בכית מילה שנימול יתרו, ואתעביד נוד** ועל ידי זה נעשה נוד, **נדא איהו דאתמר ביה** וכו' שנתאמר בו **וישם יהוה י' לקין אות היינו אות ו' של אות בכית מילה שנימול יתרו ובלתי הפות אותו כל מולאו, דאם הנה נד** שאם היה רק נד בלא אות ו', **אתמר ביה אז נלמד בו והיה כל מוצאי יהרגי, אבל וגבין דתב בתיבתא וקבייל עליה אות ברית ולפי ששז יתרו בתשובה ונתגיי וקבל עליו אות בכית שנימול, על ידי זה שפי עליה אות ו' לשבא אות ו' של הכית להליל אורו מכל המזיקים שרלו להומו, ולא עוד ולא רק לזה זכה, אלא דשפי ליה קדמת עין** אללא שהקב"ה גם אותו קדמת עין, כמ"ש וישב בלחץ נוד קדמת עין, **בדגגיניה** כי בזכות תשובתו זכה לגן עדן ור"ל אחר שנתקן ביתו וזכיו זכה לגן עדן. (הגרי"א וכו' ומפרשים)

הנה מפרש כאן שהאות שנתן הקב"ה לקין היתה אות ו', ודע שזכור פרשת בראשית (דף לו ע"ב) אמר בסתם שניתן לו אות אחת מכ"ב אותיות התורה, וס' צביוניו (כך ר' עמ' תנה) כתבנו, כי המק"מ מפרש שהוא אות ט', והרמ"ק מפרש שהוא אות י', והבטח פו ציון למקו"ם ס"ט דף ק"ז ע"א (לעיל צביוניו עמ' רלד, ועמ' רמל). שהיא אות בכית מילה, דהיינו שנתן קין, והוא כמפורש כאן שהקב"ה גם בו אות ו' המורה על אות הבכית.

לח **ולכן חסר אות ו' שהוא סוד עץ החיים** (בתם פו על זוהר בראשית), **וכתוב 'מארת' שהוא מלשון מארה וקללה, בענין שנאמר (משלי ג, לג) 'מארת ה' בבית רשע'** (הרמ"ק אור יקר שם).

⁸⁷ בנדבר ו' א'

במדבר פרק ז' (א) ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת כל פליו ואת המזבח ואת כל פליו וימשחם ויקדש אתם:

רש"י - ויהי ביום כלות משה. כלות כתיב (ר"ל בפת"ח ולא כלות בשר"א ודק), **יום הקמת המשכן היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה** (במ"ר יב, ח); **כלות משה.** בצלאל ואהליאב וכל חכם לב עשו את המשכן, ותלאו הכתוב במשה, **לפי שמסר נפשו (ס) עליו לראות תבנית כל דבר ודבר כמו שהראהו בהר להורות לעושי המלאכה, ולא טעה בתבנית אחת.** וכן מצינו בדוד, **לפי שמסר נפשו על בנין בית המקדש, שנאמר זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע לה' וגו' (תהלים קלב, א-ב), לפיכך נקרא על שמו, שנאמר ראה ביתך דוד (מלכים-א יב, טז): ביום כלות משה להקים.** ולא נאמר ביום הקים, מלמד שכל שבעת ימי המלואים היה משה מעמידו ומפרקו, ובאותו היום העמידו ולא פרקו, לכך נאמר **ביום כלות משה להקים, אותו היום כלו הקמותיו, וראש חודש ניסן היה, בשני נשרפה הפרה, (ע) בשלישי הוזה ראשונה, ובשביעי (פ) גלחו (גיטין ס:):**

⁸⁸ ע"ש שכתוב כלות עם ו' ועיין פרש"י גרסא אחת (קרינסקי תשכ"א) כרבינו כלת כתיב וכו' וגרסא אחת (בלום תשמ"ג) שבאמת כתיב כלות והודרש ככלה וכו' דייק מדכתיב כלות ה' בפתח ולא בשואו. ועיין זוהר ויקרא ד: כתיב כלת משה חסר ו' ועי"ש בנפרשים שאין זה קרי וכתוב אלא שרש"י דרש כאילו חסר ו' גם עיין שם שפוח ה' תרוסה ק"ב:

מב בראשית רבה יט ז'- וישמעו את קול ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום (בראשית ג, ח), **אמר רבי אבא** פר פהנא מהלף אין פתיב פאן אלא מתהלף, **מקפץ ועולה.** עקר שכינה בתחתונים היתה, **פיון שחטא אדם הראשון נסתלקה שכינה לרקיע הראשון, חטא קין נסתלקה לרקיע השני, דור אנוש לשלישי, דור המבול לרביעי, דור הפלגה לחמישי, סדומיים לשישי, ומצריים בימי אברהם לשיביעי.** **וכנגדן עמדו שבעה צדיקים, ואלו הן, אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה, עמד אברהם והורידה לשישי, עמד יצחק והורידה מן ששי לחמישי, עמד יעקב והורידה מן החמישי לרביעי, עמד לוי והורידה מן הרביעי לשלישי, עמד קהת והורידה מן השלישי לשני, עמד עמרם והורידה מן השני לראשון, עמד משה והורידה מלמעלה למטה.**

חז"ל^מ בלתי משה חסר ו', כי כבר אז היתה טומאה של פירוד טמונה בלב ישראל,^מ שהתגלתה במחלוקת המרגלים והבכיה של עם ישראל, ומיד אח"כ מחלוקת קרח וכל עדתו שהם כל גדולי ישראל על משה רבנו. הוא משה רבנו בעלה דמטרוניתא דהיינו המשפיע למלכות, עד שהיא נקראת בלתי משה, כמבואר בוזהר {זוהר ויחי רלו:מ^ה} שהמלכות היא בלתי משה. וע' זוהר פנחס רנד/מ^ו להבין כיצד יתכן לדרוש בלתי משה אע"פ שכתוב בלתי משה. נמצא שמשה רבנו הוא המשפיע למלכות. כי הצדיק ועם ישראל בחי"קב"ה ושכינתיה/מ^ה, והם בחי" חמה ולבנה הנ"ל. וכבר ביחוד הנפלא ביותר, ביום הקמת המשכן להקב"ה בארץ, בחי" ושכנתי בתוכם, כבר היה בחי" מארת חסר, שעל כן דרשו חז"ל בלתי משה, לרמוז לחסרון חיות קדושה שכבר היתה נעלמת אז.

וכל זה הוא סוד פגימת הלבנה, הרמוז בתורה בפסוקי יום ד' של מעשה בראשית, דכתיב (טז) ויעש אלהים את שני המארות הגדלים את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הפוכבים: פתח בשני מאורות גדולים משמע שוים, וסיים במאור הגדול ומאור הקטן. על סתירת הפסוק מניה וביה דרש בגמרא חולין ס:מ^ה רבי שמעון בן פזי שבאותו היום שנבראו שוים בגדלם, קטרגה הלבנה א"א לשני

^מ זוהר ויקרא דף ד: - ואמר עוד רבי שמעון תא חזי, פד נחתת שכינתא למשפנא בל וראה, כשיכדה השכינה לשטן במשכן התחטון, פתיב ויהי ביום פלתי משה חסר ו' היינו שרבי שמעון דורשו כאלו כחוסר ו', והיא רומזת על השכינה וואן כאן ענין של קרי וכתבי, אלף שרבי שמעון דרשו כן, ועי' לקמן דף רנל ע"א בענין מהימנא, פלתי משה ודאי היא בחינתה השורה על משה, ונקראת בלתי משה לפי שהוא מנהיגה כלאונו, ואוקמוה ובר ביארו החכמים ענין זה, אבלי רוא דמלה אכל עתה נפרש סוד הענין, כי בלתי משה דא פגמתי ישראל היינו המלכות דלאילות, ומשה הוא סוד ז"ל דלאילות, וכלא חד מלה והכל הוא דבר אחד, שכלה רומזת על המלכות ומשה רומז על ז"ל, ומפרש וילמלא עלאה אתמר ומלת משה נאמר על ז"ל שהוא מלך עליון. ברשות הקב"ה, מיד ויקרא אל משה, ושאל מאן ויקרא מי קרא את משה, כי לא כתוב ויקרא ה' אל משה וידבר אליו, אלף וידבר ה' אליו, משמע שהקורא הוא אחד, והמדבר הוא אחר, ואמר שהאמת כן הוא, כי ויקרא דא תהיא דבינתא דילה היא היא זו שהבית הוא דהיינו המשכן הוא שלה, והיינו תהיא פלה דכל ביתא ברשותא דילה הכלה היא שכל הבית הוא ברשותה והיא המלכות, וידבר יהוה אליו, תהיא דאקרי קול זה שנקרא קול והיינו ז"ל, שעליו נאמר וקול הטור, תהיא דאחיד ביה משה זה שאחז ומשקש בו משה. (רמ"ק ומק"מ ומפרשים)

^מ כן נ"ל לבאר כוונת רבנו דלא ביאר מדוע דרשו בלתי משה ומה הקשר למארת חסר.

^מ זוהר ויחי דף רלו: - תא חזי, מה פתיב, וזאת הברכה אשר ברח משה איש האלהים לכן נקרא איש האלהים כי הוא היה מאריה דבינתא מאריה דמטרוניתא בעל הבית ובעלה של המטרוניתא, פמה דכתיב אישה יקימנו ואישה יפרנו הרי שאיש פירושו בעל, דהא בלתי משה כתיב פי' שהשכינה נקראת כלתו של משה, ועל דא משה פריד מאן דבעא ולא דחיל פדאוקימנא ועל כן משה ברח את מי שרצה ולא היה מתירא כמו שפירשנו.

^מ זוהר פנחס דף רנד. - פלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט, מה הפרט מפורש של מתכת אף כל של מתכת, דהיינו שהמנורה כשרה מכל מיני מתכת, כי יש להם רשות לדרוש בי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, וכן וכמה מקראין מארי מתניתין אינון מרבין וממעטין כמה מקראות שבעלי המשנה הם מרבים וממעטים בגון ריבה ומיעט. אוף הכי מרבין כמו כן הם יכולים להרבות ולהוסיף אות, כמו שאמרנו (נמש' מנחות דף מג ע"ב, עיי' בחוספוט), אל תקרי מה, אלא מאה שמכאן אנו למדים שחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, אוף הכי כמו כן הם דורשים אל תקרי ושננתם, אלא ושלשתם, ודרשינן מניה ואנו דורשים ממנו שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד, פדאתא בקדושינן (דף ל ע"א, לקן זה נכנס מן הגה שכתוב). אוף הכי כמו כן משי"כ ביום פלתי משה שכתוב כלית מלאה ו', פלתי דרשינן ביה ואנו דורשים בו בלתי חסר ו', דהיינו הכלה של משה כדלקמן.

אי תימא דרשינן לון מנהון ואם תאמר שאנו דורשים את הדרש רק מהתיבה עצמה, פיצד, מאלפ"א בית"א ר"ל אם חסר או יתר אות בתיבה כפי המסורה, כגון א' או ב' אנו יכולים לדרוש, ולא מעצמן דהיינו דאינון לית לון רשו לאוספא ולא למגרע אות מניה כי אין רשות לחכמים מדעתם להוסיף או לגרוע אות מן התיבה, או לאחלפא את דא באת אחרא או להחליף אות זו באות אחרת, אם כן הא כתיב פלות מלא באורייתא הרי בתורה כתוב כלית מלאה באות ו', מאן יהיב לון רשות למגרע אות מניה דהוא ו' מי נתן רשות לחכמים לגרוע אות ו' ממלת כלות, ולדרוש בלתי בלא ו', הא לא אית הכא מלה דאתחליף באלפ"א בית"א הרי אין כאן מלה להחליף בחלופי אותיות א' ב', כגון בא"ת ב"ש וכדומה, ועם כל זה הם יכולים לדרוש כאלו היה חסר אות. אלא מוכרחים אנו לומר, כי על אלין תיבין חסרין דאינון מלאים על אלו התיבות החסרות שדורשים אותם כאלו היו מלאות, ומלאים דאינון חסרים ועל תיבות מלאות שדורשים אותם כאלו היו חסרות, ועל כל פירושינן שמפרשים החכמים בתורה, דיקלין למעבד לקשטא פלה בתכשיטינן דילה שיכולים החכמים לעשות ולפרש כדצונם כדי לקשט את הכלה שהיא השכינה בתכשיטים שלה, כי קדשא בריך הוא מני למעבד פמה דיימרון צוה הקב"ה לנו לעשות כמו שהחכמים אומרים, ולמהוי מאמין לון ולהיות מאמין בדבריהם, תהא הוא דכתיב זהו שכתוב על פי התורה אשר יודוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה, לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל. (כתב הרמ"ז, נראה כי דוקא במלאים וחסרים לון צדיק לדרוש ממות שהורה נדרשת בהם, רק יכולים לדרוש חסרים במלאים ומלאים בחסרים, והטעם לפי שאותיות יר"א נחיס נסתרים, ואינם מורגשים במבטא, והי כאלו הם כתובים). (רמ"ק ומפרשים)

לאומן משל לאומן חייט, פדתך מאני לבושינן דמלכותא שחתך בגד לבושי מלכות, ועבד מנהון חתיכין סגיאין ועשה מהם חתיכות רבות, אינון דידעין אתרין דחסרין אלין חתיכות אלו שיועדים המקומות שחסרות אלו החתיכות, או אלין דמשתארין או אותם החתיכות שנשארו לאיזה מקום הם שייכות, אינון מתקנין אינון לבושינן הם יכולים לתקן אותם הלבושים, ושוין אינון חתיכות דאתוספן באתר דמעוטינן כי שמים אותם החתיכות שנתוספו במקום שחסרות, וחתיכות דאינון מעוטינן מוסיפין עליהו וחתיכות שהם מעוטות מוסיפים עליהם, והאי איהו זהו מה שכתוב על פי התורה אשר יודוך כי חז"ל יודעים איפה לגרוע ואיפה להוסיף, וצריך להאמין בדבריהם אפילו שאין אנו מבינים אותם בשכלנו. (הגרי"א ומפרשים)

^מ ראה גם תורה נד אות ג' - ומשא ומתן, היא בחינת: "נוטה שמים פריעה הנ"ל, הינו בחינת יחוד צדיק וכנסת ישראל הנ"ל. כי צדיק וכנסת ישראל, הם בחינת משא ומתן. הצדיק נקרא משא, פי הוא נושא את העולם, בפאשר ישא האומן את הינוק" (במדבר י"א). והוא נושא כל הברכות, פמו שכתוב (משלי י'): "וברכות לראש צדיק", פמו שכתוב (תהלים כ"ד): "ישא ברכה מאת ה'". והוא נושא הספה ורעיית של כל הנשמות, בבחינת (שם קכ"ו): "נושא משך הורע", ומשפיע לכנסת ישראל, והיא נותנת לכל העולם. ועל שם זה נקראת כנסת ישראל מתן, על שם (משלי ל"א): "ותתן טרף לבייתה וחק לנעוטיה". ויחוד של צדיק וכנסת ישראל נעשה על ידי משא ומתן:

^מ חולין דף ס: - רבי שמעון בן פזי רמי כתיב ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים וכתוב את המאור הגדול ואת המאור הקטן אמרה ירח לפני הקב"ה רבש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בבתר אחד אמר לה לבי ומעטי את עצמך אמרה לפני רבש"ע הואיל ואמרת לפניך דבר הגון אמעטי את עצמי אמר לה לבי ומשול ביום ובלילה אמרה ליה מאי רבותיה דשרגא בטיהרא מאי אהני אמר לה זיל לימנו כן ישראל ימים ושנים אמרה ליה יומא נמי אי אפשר דלא מנו ביה תקופותא דכתיב והיו לאותות ולמועדים ולימים ושנים זיל ליקרו

מלכים בכתר אחד, ואמר לה הקב"ה לבי מעטי את עצמך. ושוב טענה הרי אמרתי דבר הגון וניסה לפיסה וכו' עד שאמר הביאו עי כפרה וכו'.

ענין המיעוט בנגלה מבואר בלשון קדוש הלבנה ו"ללבנה אמר שתחדש, דהיינו שהמיעוט אין הכוונה שתשאר כך אלא באופן של התחדשות, שבכל אמצע חודש, הולך מתמעט אור הלבנה, עד שבסופו היא נעלמת לגמרי וא"א לראותה כלל, ומיד אחרי יב שעות היא מתגלית, סמוך אחרי שקיעת החמה, ואזי העדים מעידים שראוה והבית דין מקדשים את החודש באותו יום, ומא' בחודש מתגבר אור הלבנה עד אמצע החודש שנראית במילואה, ואזי מתמעט אורה וכו' כנ"ל.

המעשה הזה שספרו חז"ל רמזו בו הקדמות שעל פיהם מתנהג העולם. דהיינו שהקטרוג הזה נמצא בעצם הבריאה, כי כל הבריאה בנויה באופן של משפיע ומקבל, זכר ונקבה, ובאופן של התחדשות, דהיינו הסתרה וגילוי ירידות ועליות, ובהכרח שכל מקבל יהיו לו ירידות כדי שיעשה כלי לקבל ועליות שבהם הוא מקבל את האור. נמצא שהקטרוג של הלבנה היה קטרוג על עצם היחס בין הקב"ה לבריאה, בשרש בריאת העולם, עוד קודם שיצאה הבריאה מכח אל הפועל ע"י תפילתו של האדם ביום השישי/מטו. וגרם למיעוט אור הקדושה

בעולם **שמשם נמשך בחי' מארת חסר ו' שהוא** לשון קללה (כמ"ש מארת ה בבית רשע) דהיינו שדייקא בזמן תלית שני המאורות הגדולים כבר היה קטרוג שגרם למציאות של רע ורשעים ואזי "וימנע מרשעים אורם" דהיינו גניות האור הגנוז ונחשך העולם להאיר רק באור הטבעי של חמה/וי ונתמעטה הקדושה מאד ואזי נבראה הקליפה לילי' ות"פ מחנותיה המסיתים לתאוה הידועה הפוגמת בהולדה של מי שנופל ברשתה, ואזי ניתן לה כח להמית במחלת **אסכרה/יא** **לרביי** – לתינוקות ח"ו כמבואר בזהר בראשית דף יט:בב(ג) דהיינו את התינוקות שבגללה לא נולדו בקדושה כנ"ל.

צדיקי בשמייך יעקב הקטן שמואל הקטן דוד הקטן חזייה דלא קא מיתבא דעתה אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח והיינו דאמר ר"ש בן לקיש מה נשתנה שיער של ראש חדש שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שיער זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח.

^{מט} **כמבואר בבראשית פרק ב' (ה) וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח פי לא המטיר ידוד אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה: ופרש"י – (ה) טרם יהיה בארץ – כל טרם שבמקרא לשון עד לא הוא ואינו לשון קודם ואינו נפעל לומר הטרים כאשר יאמר הקדים וזה מוכיח ועוד אחר (שמות ט) כי טרם תיראון עדיין לא תיראון. ואף זה תפרש עדיין לא היה בארץ כשנגמרה בריאת העולם בששי קודם שנברא אדם וכל עשב השדה עדיין לא צמח. ובג' שכתוב "ותוצא" לא יצאו, אלא על פתח הקרקע עמדו עד יום ו'. ולמה? כי לא המטיר, ומה טעם לא המטיר? לפי שאדם אין לעבוד את האדמה, ואין מכיר בטובתן של גשמים, וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם, התפלל עליהם וירדו וצמחו האילנות והרשאים:**

^י **עיון ספר הברית ח"א מ"ד פ"ה – ... ומעתה בג' ימים הראשונים שהיה האור מאיר ויוצא אל הפועל לא ע"י שום דבר נברא שיעורר אותו, אבל במאמרו של הבורא והארץ האירה מכבודו ורצונו ית', בלי ספק שהיה האור מאיר בכל כחו ויצא אל הפועל בכל האפשרי, וא"כ אין מן התימה שהיה אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, וכיון שנסתכל בדור המבול והפלגה עמד ביום רביעי וגנוז לצדיקים וימנע מרשעים אורו הזה במה שברא המאורות ותלן ברקיע בו ביום אשר על ידם יתעורר האור ויצא אל הפועל ויום ולילה וערב ובוקר לא יהיה אלא ע"י תקופתו של השמש שהוא נברא וכל נברא חלוש, ומה גם שתלן ברקיע הרחק מאד מאדם, ובהכרח שיהיה מאז והלאה האור מועט לארץ ולדרים עליה וזאת בעצמה היא הגניזה. אבל לעתיד ביום חבוש ה' את שבר עמו יערו רשעים מן הארץ ועמו כלם צדיקים יירשו ארץ, אז והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים (ישעיה ל), כלומר יתן הקב"ה כח בלבנה שיפעל להעיר האור כמו החמה של עתה ויוסיף אומץ וכח בחמה עד שיעיר האור להאיר לארץ שבעתים של עתה שהוא שמ"ג פעמים כאור של עתה, כמו שכתב רש"י ז"ל בפסחים (בפרק אלו דברים). ויהיה האור גדול כאור שבעת הימים כלומר כאור ג' ימים הראשונים אשר בשבעת הימים:....**

^{יא} **אסכרה – הוא חולי המתחיל במעיים וגומר בגרון' (רש"י שבת לג.) והרמ"א אורח חיים תקעו, סעיף ה' כתב: אסכרה פירוש חולי סוגר הגרון, מענין "ויסכרו מעינות תהום". היום מחלה זו נקראת גם דיפטריה והיא חידק המתישב בגרון וגורם דלקת שגורמת לחנק, והיתה מסוכנת ביותר לילדים. עד שפיתחו חיסון שמחסנים בו כל תינוק. ובוזרה מובא כמה פעמים שהקליפה לילי' היא שחונקת תינוקות בגלל העבירות של הוריהם. ואולי אפ"ל טעם שהיום התגלגל שמעט תינוקות מתים ממנה כי היום הרוב הם לגלגלים וכתב הרמ"ק (פ"ב ב' שער ד' סימן ו' עמ"ב) על זוהר בראשית יט: לקמן – זה לשונו – דאתחזו לאתענשא וכו', – כי יש בנים שאינן נענשים בחטא אביהם כאשר אינם בניו ממש כגון שנתגלגלו ואינם נענשים אלא אותם הראים ג"כ אל העונש. וצ"ע.**

^{יב} **וזהר בראשית דף יט: – כתיב ביום הרביעי של מעשה בראשית ויאמר אלהים יהי מאורות וגומר ומפרש מארת חסר פירוש חסר ממנה אות ו' שהיא סוד אור עץ החיים ונשאר מארת שהוא לשון מארה, דאתברי אסכרה לרביי שאז נבראת הלילית המביאה אסכרה לתינוקות, וסיבה לזה היתה גניות אור הראשון דבתר דאתגניז נהירו אור קדמא אחר שנגנו האור הגנוז שנברא ביום הראשון של מעשה בראשית, וגניותו היתה ביום הרביעי שאז נבראו המאורות, אתברי קליפה למוחא נבראה הקליפה הראשונה בסוד והארץ היתה תהו ובהו, להיות כסוי אל המוחין היינו אל הקדושה, וזה היא קליפה אפשיט ואפיק קליפה אחרת וקליפה זו תפשטה והוציאה קליפה אחרת היינו את הלילית וסיעותיה, פיון דנפקת ומיד כשיצאה קליפה זו, סלקא ונתתא עלתה לידבק בקדושה אבל מיד נדחית וירדה, ואחר כך מטת לגבי אנפי זוטרי הגיעה להכרובים שהם מט"ט וסנדר"ל שפניהם כפני רביין דהיינו כתינוקות, בעצת לאתדבקא בהו כי הקליפה חושקת תמיד להדבק בקדושה, ולאצטריא בגויהו ורצתה להיות מצוירת ביניהם, ולא בעצת לאפרשא מנייהו ולא רצתה להפרד מהם, והיו מתקוטטים לדחוחה ולא יכלו, עד כי אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא הקב"ה הפרישה משם והורידה לנוקבא דתהומא רבא והבדיל והגביל את הקדושה לבדה ואת הקליפה לבדה. (כמ"ק ו"ט)**

ומתי הפרישה משם, ואמר פד ברא אדם כשנברא אדם, בגין לאתקנא האי בהאי עלמא כדי שיוכל האדם לתקן עצמו בעולם רצה לומר שיהיה לו כח לבחור בטוב, פיון דחמאת לחוה דקא מתדבקא בסטרוי דאדם כשראתה הקליפה לחוה שהיתה דבוקה בצדו של אדם, דשפירו דלעילא כיופי העליון בסוד כנות אור רצתה להדבק בהם, אבל, ונחמאת דיקנא שלים כשראתה לאדם שנברא בצלם ודמות, פרחא מתמן כי ראתה שהיא אינה ממינם ואי אפשר לה להתדבק בהם, לכן ובעצת למלקדמין לאתדבקא באנפי זוטרי ורצתה ככתחילה להדבק בהכרובים שהם כרביין, אבל אנון נטרי תרעין דלעיל לא שבקו לה אותם השומרים את שערי גן עדן דחו אותה, עד כי נזף קדשא בריך הוא בה ואשיל לה בשפולי ימא הקב"ה השליכה למצולות הים, ונתבת

וכל זה רמוז במארת חסר הנ"ל, כי אות הוא"ו היא אות אמת¹² הוא החיות של כל דבר (נ"ה) וי, כי הכל רמוז בשם הויה¹³, ואות ה' אחרונה שבשם רמוז למלכות ממנה כל השפע לעולם. ואות ו' רמוז לתפארת (ספירה השישית מלמטה) המשפיע שפע למלכות, וע"כ חסרון הוא"ו מרמוז על חסרון החיות כנ"ל, ומשם נמשך מיתת הבנים קטנים ח"ו כנ"ל שע"י מארות חסר ו' נבראה הקליפה לילי" שמשחקת בתינוקות¹⁴ וממיתה אותם במחלת האסכרה.

עתה על פי הנ"ל שמיעות הלבנה גרם למיעוט האור והקדושה, יבאר טעם הסגולה הנ"ל לקרא דווקא פרשת קרבנות מוסף של ראש חודש ובראש חדש מתחלת הלבנה להתמלאות ולהתתקן כידוע, כי ביום שלפני ראש חודש הלבנה נעלמת לגמרי מן העין, רמוז שאז הגיעה לתכלית הפגם והחסרון, ואזי תיכף מתחיל התיקון והמלוי. כי רק אחרי שעדים ראו את הלבנה מיד אחרי השקיעה, אזי אותו היום יקדשו הבית דין את החודש, ומא' בחודש בכל יום היא תראה יותר גדולה עד אמצע החודש שהיא תיראה במילואה. וכאמור שסוד מיעוט הלבנה הוא סוד בעצם הבריאה כיצד המלכות וכל התלוי בה מקבל השפעה באופן של מיעוט והתחדשות. וזה שרש עניין המבואר בתורה ו' שאדם כדי לילך בדרכי התשובה צריך להיות בקי בעליה ובירידה, ברצוא ושוב. כי עם ישראל מונה ללבנה, הפירוש שכל ההתנהגות עמו נמשל בהתנהגות הלבנה

תמן עד דחטא אדם ואנתתייה שאז נקנסה מיתה על כל בני האדם וניתנה לה רשות להדבק בבני האדם, כד"ן אפיק לה קדשא בריה הוא משפולי ימא ושלטא על כל אנון רביי אפי זוטרי דבני נשא ונתמנתה לשלוט על התינוקות, דהיינו על אלו דאתחזון לאענשא בחובי דאבוהון מצד הרהורים רעים שהרהרו בשעת תשמיש, ואיהי אזלא משטטא בעלמא מחטא אדם הראשון ואילך יש לה רשות לשוט ולהלך בעולם להזיק בני אדם הראויים לעונש, קרייבת לתרעי גן עדן דארעא ואז מתקרבת לשערי גן עדן התחתון, ונחמת כרוכים נטרי תרעי דגן עדן ורואה את הכרובים שומרי שערי הגן עדן, ויתבא תמן לגבי ההוא להט חרב ויושבת שם אצל להט חרב, בגין דהיא נפקת מסטרא דההוא להט לפי ששורשה מאותו הלהט החרב המתהפכת, בשעתא דההוא להט אתהפך בשעה שהלהט מתהפך מרחמים לדין, ערקת בורחת משם מטרם שיחזור להתהפך לרחמים, ומשטטא בעלמא ומחפשת מקום להזיק, ואשפחת רביי דאתחזון לאתענשא בעון אביהם שהרהרו הרהורים רעים בשעת תשמיש לכן יש לליליית חלק בילדים ההם, וחייבת בהו וקטילת לון תחילה משחקת בהם ואחר כך הורגת אותם רח"ל, ודא איהו בגריעו דסיגרא דאזעירת נהורא כל זה הכח יש לה בעת מיעוט הירח, ודא מארת חסר (ס"ג: יאמ"ק) זהו הסוד למה נכתב מארת חסר ו' להורות שחסר ונתמעט מהמלכות אור של עין החיים, ואמר עוד כד אתיליד קין לא יכלא לאתנבא ביה כשגולד קין עדיין לא היתה הליליית יכולה להתדבק בו הגם שהיה מעורב מטפות אדם והנחש, לבתר אחר שהרג את הבל שעל ידי זה נתרבה בו כח הרע, אז אתקריבת בתייה ונתחברה בו, ואולידת רוחין וטיסין והולידה ממנו מיני רוחות מעופפים. (ימ"ק כ"ג ומ"מ) עכ"ל הוזהר.

על דברי הוזהר הנ"ל שקליפת לילי" נבראה ביום ד' למעשה בראשית וכל המבואר שם מה עבר עליה מאז עד שהקב"ה דחה אותה לנוקבא דתהומא, כתב הרמ"ק שם (אור יקר כרך ב' שער סימן ו' עמ' כב) – ד"ה בגין לאתקנא בהאי עלמא – הן אמת הענין הזה קשה בעיני למאוד וכן ראיתי בספר בן סירא דקאמר הכי דלילית היתה אשתו של אדם הראשון וכן בתקוני' ודייק לשנא דקרא דקאמר לזאת יקרא אשה אבל לא לילית ומיום עמדי על דעתי נצטערתי על דבר זה ולא ירדתי על תכונתו. עד שחנני קוני' וחדשתי בו ענין נאה מאוד והוא כתוב בחשי"ק בהקדמה (סימן). עכ"ל. ועיין עין חיים שער לח שם מבאר הארז"ל את העניין שחיה הראשונה היתה מלאה דינים ואדם גרש אותה ונעשית הקליפה לילי". ע"ש.

¹² עיין זוהר בראשית יט ולג לד [ובפרש"י בראשית א יד הנ"ל]

¹³ כך מבואר בוזהר ויחי רמא: הנ"ל צ"ע מזהר תרומה קנא. שם מבואר שאות ט' היא אות אמת ועומדת מעל העיר קושטא שבה לא שלט המוות כיון שלא דברו שקר. ועיין לעיל מה שהבאנו מתיקון סט דף קיח: שהאות שקיבל קין נחלקו מה היא שם מבואר שהיא אות ו' אבל המתוק מדבש מביא עוד דעות י"א ט' וי"א י' וי"א אות ברית.

¹⁴ עיין זוהר בראשית רנ"ו (צ"ע אולי הכונה לזירא קיז).

¹⁵ זוהר וירא דף קיז: – אמר ליה תא חזי אמר ר' יהודה לר' יוסי זא ואלה ראייה לזכרי שכל הפקידות הם מאות ו', כי דאפילו כד אתפקדא שרה מהאי דרגא שאפילו כשנפקלה שרה ממלכות, לא פקיד לה אלא ברנא דוא"ו לא פקד אותה אלא בסוד ו' פי' זכא ז"א, דקתיב ויחיה פקד את שרה וגו' פי' כי אות ו' שהיא שם הוי"ה פקד את שרה, בגין דכלא ברנא דוא"ו איהו לפי שהכל הוא בסוד ו' דז"א שהוא העיקר המשפיע, ובהא פקדיל כלא וז"א כלולות כל הפקידות בין פקידה פרטית ובין פקידה כללית, וביה אתגליא כלא ובו מתגלה כל הנהגת הבינה, בגין דכל מלה דאיהי סתימא לפי שכל הנהגה שהיא סתומה צנינה שהיא ס' סתומה ואינה מתגלית, איהו גלי כל סתים ז"א הוא המגלה כל מה שסתום צנינה, וא"ת יותר ראוי לגלות ההנהגות ע"י המלכות שהיא עלמא דאתגליא ולא ע"י ז"א, לזה אמר וְלֹא אָתִי מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּאִתְגְּלִיא וְאִיעו רָאוּ שִׁיבָא מִי שְׁהוּא בְּגַלּוּי כְּלוּמַר הַמְּלָכּוֹת, וְיִגְלִי מֵה דְּאִיהוּ סִתְיָם מֵה שְׁהוּא סְתוּם צְנִינָה, כִּי הֵם שְׁנֵי הַפְּכִיִּים וְאִי אִפְסַר לְגַלּוֹת לֹא מֵה שְׁתוּם זֵבֵה, אֲלֵא יבֹא ז"א שְׁעוּמֵה צְנִינָה שְׁהוּא מְסוּבָה בְּקֶלֶה הַעֲלוּן הַקְּסוּר צְנִינָה, וְנִגְלָה בְּקֶלֶה הַתְּחוּן הַקְּסוּר בְּמְלָכּוֹת, וְיִגְלָה אֶת הַנְּהַגָּה הַצְּנִינָה, הִכִּי רָאִיָה שֶׁהֵכֵל תְּלוּי צְלוֹת ו' דז"א.

¹⁶ שם הויה – הוא ו' הרמוז לחכמה וה' ראשונה לבינה, ו' לתפארת וה' אחרונה למלכות.

¹⁷ זוהר הרקיע – פרשת בראשית – וחייבת בהו. דע כי קבלתי ממורי כשהילדין שוחקין בעת שנתן כי הליליית שוחקת עמהם או טוב למי שרואה אותן שוחקין משנתן להכות בחוטמן ג"פ ויאמר לך מכאן ארורה אין לך חנייה כאן ג"פ מפני שיש רשות ביד ליליית הרשעה להרוג הקטנים אלו ח"ו בסוד עשיקא דטיקלא הנ' בסבא דמשפטים.

כתם פז על זוהר בראשית דף יט: – ואשכחתי רביי ויש ללילית חלק הילודים ההם. וחייבת בהו וקטילת לון. זה הדבר לא יכחישו המוחש ואין ספק בו כי הרבה פעמים אנו רואים שהתינוק שוחק ולא ידע מה והנשים החכמות מכסים פניו של תינוק שלא יסתכל פן יראה בעיניו הלילית הבאה לשחק בו ולחבל אותו ובעלי קטני אמנה אומרים שהשחוק הוא סגולה באדם אמנם אנו רואים כי מתוך השחוק ההוא הם נזוקים והוא אמרו וחייבת בהו וקטילת לון. וביאר הסוד ואמר ודא איהו בגריעו דסיגרא כי אז הוא עת הדין שמשתלחין בעלי הדין לשוט בעולם. ודא הוא מארת חסר אמר כי זהו הסוד למה נכתב מארת חסר.

והחמה. וזה שאנו בקידוש לבנה אומרים וללבנה אמר שתתחדש^{טו}, והכוונה למה שאמר לה לבי מעטי עצמך ובוזה רמוז חז"ל את עומק העניין של המיעוט, שאין הכוונה שתשאר בקטנותה, אלא כדי שתכיר שפלותה לכן בכל מדרגה היא צריכה ירידה תכלית העליה^{טז}, ומהטבע הזה שנבע בסוד מיעוט הלבנה נקבע בבריאה סוד ההתחדשות בעבודת ה' והבקיאות בימי טוב וימי רע. ומה שאדם צריך תמיד להתחדש ולהתחיל מחדש.

עתה יבאר כיצד חידוש הלבנה מתקן את החסרון שבכלת משה, ואזי חוזר כלת משה ומחזק את החיות של התולדות. נמצא כפרה לכל תולדותם נדרש לשני צדדים, תחילה רומז לקרבנות מוסף של ר"ח שעל ידם מתחדש האור בראש חודש ואזי מקבל המלכות אור, וכשמתחזקת מלכות קדושה נופלת מלכות הרשעה קליפת לילי הנ"ל, ונמשך חיות לכל תולדותם של ישראל דהיינו לתינוקות הנ"ל שהקליפה רוצה להמית.

וזוהו כלת ר"ת כפרה לכל תולדותם ^{טז} כי כפרה לכל תולדותם הוא לשון תפילת מוסף של ראש חודש שכאמור קריאת פסוקי קרבנות מוסף ר"ח היא הסגולה להמשיך חיים לבנים, והכי נמי להמשיך חיות לחסרון ו' הרמוז בהקמת המשכן, שהוא חסרון החיות של המלכות בבחי' לבי מעטי עצמך. ועל ידי **סדשבר"ח נתתקן ונמתק גם בחי' כלת משה**, ע"י חידוש הלבנה שמתחזק אורה, דהיינו התחזקות המלכות דקדושה **שהוא בחי' הלבנה, כי אזי בראש חודש מתחלת הלבנה להתמלאות כנ"ל**. וכשמתחזקת מלכות דקדושה נופלת מלכות דקליפה לילי הנ"ל ואזי חוזר ונמשך מבחי' **כלת משה כפרה לכל תולדותם כנ"ל**, שנמשך כפרה וסליחה להורים שלא הולידו בקדושה והמתקה על כל תולדותם דהיינו התינוקות של ישראל, שיהי' נמשך עליהם חיים טובים וארוכים ויהיו זרע של קיימא כנ"ל/ס"ו.

וע"כ לקרא פרשת ובראשי חרשיכם אפילו לא בראש חודש^{טז} הוא סגולה לבנים שלא ימותו בקטנותם, ואדרבה יהיו לה חיים ארוכים וטובים כנ"ל :

^{טז} **הריצ"ח** במדבר השנר ביאר שזה מה שכתוב וללבנה אמר שתתחדש, שכיוון שאמר לה לבי מעטי עצמך, משמע שתלך ותתמעט מעט מעט עד שתתמעט לגמרי, אבל מדלא אמר לה שתתבטל, משמע שכיוון לומר לה שתתחדש, וחידוש זה הארה מלמעלה מהשמש, כי זה יתרון הלבנה על החמה.

^{טז} **בכל ספרי** החסידות שמצאתי הלשון הוא ירידה צורך עליה ולשון רבינו תכלית העליה לא מצאתי בשום מקום אחר. וצ"ע מדוע ואולי כוונת רבנו שהירידה היא תכלית לעצמה לברר ניצוצות ולזכות לשפלות. ואע"פ שגם זה לצורך העלאתם לתיקון אבל יש בחי' תכלית גם בעצם הברור. **נ"ל שרש העניין בחומש "לא טוב היות האדם לבדו וכו" ויפל ה"א תרדמה על האדם ויקח אחת מצלעותיו ויבן את הצלע"** – נמצא שכשהיו קומה שווה אחר באחור, זה נקרא לא טוב. ועל כן הפיל תרדמה ויקח את הצלע דהיינו שבתרדמה נהפכה מקומה שלימה לצלע, דהיינו ירידה צורך עליה שהיא איבן את הצלע. ועניין זה רמוז גם בקטרוג הלבנה שאמר לה לבי מעטי עצמך ודהיינו כנ"ל, שהיו קומה שלימה, וזה לא טוב, כי היה אחור באחור, ולצורך היחוד אמר לה מעטי עצמך (לכחי' צלע) (דהיינו נקודה היסודית שלה בחי' הרצון לבד) והיינו ירידה צורך עליה שהיא בחי' וללבנה אמר שתתחדש (לשון ברכת הלבנה)

עוד עיין זוהר פקודי דף רמא: **ויקם משה את המשכן** כדי לפרש פסוק זה **רבי יהודה** פתח לפרש הפסוק הזה והקדים לפרש מה שאמרה כנסת ישראל לאויביה **אל תשמחי אויבתי** לי על שנפילת בגלות, **כי נפילתי קמתי וגומר** כי כך הוא דרכי מעולם שאחר שנפילתי קמתי, וכן ודאי אקום גם מזו הגלות (מלכות). ושאל **מאן אויבתי** לי מי הם האויבים של כנסת ישראל, והשיב **דבבו דמלכו חייבא במלכו קדישא** הם מלכות הרשעה שהם האויבים אל המלכות הקדושה, **והאי קרא כנסת ישראל אמר ליה** פסוק זה כנסת ישראל שהיא מלכות הקדושה אמרה, **אל תשמחי אויבתי** לי שאתם רואים אותי נפולה בגלות, **כי נפילתי קמתי** מעולם אחר שנפילתי קמתי, **מה דלית לך חכי** מה שאין מדתך כך, **דכיון דתפול לא תקום לעלמין** כי כיון שתפול לא תקום עוד לעולם ויבאד וכרך לעולם, **אבל כנסת ישראל אף על גב דנפילת תקום** אבל כנסת ישראל אף על פי שנפלה תקום, **וקמת שאר זמנין וכבר קמה שאר פעמים דכתיב כי נפילתי קמתי**. ועיין בזה בלקוט שמעוני תהלים פ"ה רמז תרכח–

^{טז} **ראה בתורה** בה שבכל עלית מדרגה מתגבר היצה"ר והקליפות עד שנדמה לו שלא עלה אלא נפל. כי צריך להתחיל מחדש לגמרי, וע"י הירידה זוכה לעליה גדולה יותר ממה שהיה בתחילה.

^{טז} לשון תפילת מוסף של ר"ח

^{טז} **תפילת מוסף** ליום ראש חודש: ראשי הדישים לעמך נתת. זמן כפרה לכל תולדותם. בהיותם מקריבים לפניך זבחי רצון. ושעירי חטאת לכפר בעדם. וזרין לכלם יהיו. ותשעת נפשם מיד שונא. מנזח הדיש בציזן תכין ועולת ראש חודש נעלה עליו ושעירי עזים נעשה ברצון. ובעבודת בית המקדש נשמח פלגו. ובשירי דוד עבדך הנשמעים בערף. האמורים לפני מזבחה. אהבת עולם תביא להם וברית אבות לבנים תזבור:

^{טז} מכאן ועד סוף התורה הוסיף מוהר"ת בתקפא

^{טז} **צ"ע לפי מה** שביארנו לעיל שכלת משה רומז לנפילת המלכות שע"ז פירוד הלבבות שהיה בזמן של החיבור היותר גדול בין הקב"ה לישראל בהקמת המשכן. והתגלה אח"כ במחלוקת המרגלים ועדת קרח. ולפ"ז הכפרה לכל תולדותם דהיינו ממתיק גם את המחלוקת ולא רק את הילדים. ונ"ל שהכל בחי' אחת כנ"ל שמיתת התינוקות היא בגלל פגם הברית. וכך גם המחלוקת על ה' ועל משה היא פגם הברית.

^{טז} **ומסתמא עוד** יותר בראש חודש שמצטרפים שתי סגולות דהיינו מצד הזמן המסוגל כי אז ממש מתחילה הלבנה להתמלאות, ומצד הקריאה שמעוררת את השלמת חסרון האור.

כאמור כל התורה הזו בנויה על סוד מיעוט הירח. שגרם למיעוט האור, והסתרת האמת ולהתחזקות הרע ומיתה. על כן נראה לבאר קצת יותר את סוד מיעוט הירח עפ"י הסוד, וממנו יתבאר גם קצת יותר הפשט כאן. כידוע הקב"ה ברא את הבריאה בצביונה/טו, אדם וחיה בגיל עשרים בלי יצה"ר ואת המאורות כפי שיהיו לעתיד לבא שניהם גדולים ומאירים בשווה, דהיינו הכל מעשה ה' להתפאר מתוקן ויפה כפי שיהיה לעתיד לבוא. ורק רפ"ח ניצוצין מהשבירה שקדמה לעולם היה צריך לברר, אבל הרע ויצה"ר היה בכח ולא יצא עדיין לפועל.

ורק כיון שהיה הכל מתוקן מלמעלה היתה כל הבריאה בבחי' אחור באחור. אבל ע"י תפילתו של אדם ביום השישי ניתקן הכל גם בבחי' פנים בפנים, ואם היה ממתין לשבת, היה הכל בא על תיקונו. נמצא כל העולם בשבוע ימים נברא ומיד היה מגיע לתכלית התיקון.

ביום הרביעי ברא הקב"ה חמה ולבנה, זכר ונקבה שניהם בעלי קומה. ונראה לבאר שאז התעורר הרע והתלבש בנקבה ויצא לפועל בקטרוג, וכאמור הקטרוג הזה החזיר את מצב הנוקבא למצב הראשון שהיתה הלבנה ביום הראשון של בריאה דהיינו נקודה וחושך והסתרה, דהיינו מארת חסר חיות דהיינו מארה וקללה. כי מנפילת המלכות קדושה, נבראה המלכות דסט"א, מלכות הרשעה, כח להמית ולהסית ולהדיח. וכח זה כיון שכבר יצא בבחי' מסויימת לפועל נשאר בבריאה. ואז כשאמר הקב"ה ללבנה התמעטי ותתחדשי נברא בטבע הבריאה יסוד מיעוט והתחדשות של מלכות דקדושה ולעומתה להפך המלכות דסט"א, ולאום מלאות יאמץ כשזה קם זה נופל.

מה היה הקטרוג בזה

יש כמה דעות. וזה תלוי בביאור המצב של הלבנה ביום הרביעי. בעץ חיים שער ל"ו פרק א' כתב האריז"ל שחמה ולבנה היו שני מאורות גדולים, שוים בקומתם ולבנה לא קבלה אורה מהחמה אלא מאמא עלאה כמו החמה, דהיינו כמו שיהיו לעתיד לבוא אחר התיקון. וכן משמע מלשון הגמ' בחולין שהלבנה קטרה א"א לשני מלכים בכתר אחד.

ולפי זה לכאורה הקטרוג היה כפשוטו שאין צורך בשני מלכים. דהיינו שאחד מיותר. אלא שצ"ע אם הם שני המאורות הגדולים במה היה שונה הלבנה מהחמה? כי זה פשוט שהם לא היו שני חמה. עוד צ"ע מדוע הלבנה שאלה זאת ולא החמה? ומוכרח שאע"פ שהיתה שווה לו אבל נשאר בה תכונת הנקבה, הנוחה יותר לפתוי, שעל כן דווקא בה התלבש הרע לקטרוג. ועל כן דווקא לה אמר הקב"ה לבי ומעטי את עצמך.

אלא שקשה מאד להבין מה היתה הטענה שלה הרי מבואר בגמ' שהיתה טענה הוגנת והקב"ה הודה לה, היתכן שביקשה שהחמה תתמעט ולא היא, היתכן שטענה כזו היא הוגנת. (כך מקשה רבי יהודה פתיה זצ"ל בביאור בית לחם יהודה על ע"ח שם פ"ב)

ועוד הקשה הרי מבואר בעץ חיים שמדרגה זו ששניהם שוים היא מדרגה שביעית, אבל כל השש מדרגות שבהם היא הלכה וגדלה זה ע"י החמה שהאירה בה, היתכן שכל כך לא מכירה טוב לבעלה המטפל בה עד שרוצה שהוא יתמעט ולא היא.

עוד הקשה הרי גם באבא ואמא האב אומר ואמא עושה ולשניהם כתר אחד שהוא גרון של אריץ אנפין, נמצא שבטענתה מעלה קנאה למעלה ונוגע לכבוד אב ואם.

עוד הקשה הרי בזמן תיקון העולם יהיו חמה ולבנה שני מלכים בכתר אחד, היתכן שהיא טענה על מה שבאמת הוא המצב המתוקן? גם לא יתכן שהקב"ה יסכים עמה שטענתה הגונה.

כל הקושיות האלה הן לשיטה המבוארת שם שחמה ולבנה היו שוים ומקבלים אורם מכתר אחד.

כל ימי עוה"ז הלבנה אין לה אור מעצמה ומקבלת אורה מהחמה

אלא שקשה כי בע"ח שם מבואר שהמצב ששניהם שוין והיא לא צריכה לו, לא יהיה אלא לעתיד לבוא. אבל כל ימי עוה"ז הלבנה תמיד אין לה אור מעצמה אלא מהחמה. ולפ"ז נראה שהטענה שלה היא באמת טעות שלה. שכיון שנבראה בשלימות כל כך עד שהיא כמראה לטושה בתכלית נמצא כל האור של החמה מאיר בה וחוזר להאיר על הארץ, ועל כן נדמה לה שהיא שווה לחמה כי טועה שהיא כעצמה גם כחמה. וכן רואים בחוש הרבה בני אדם שע"י חכמה גדולה וכשרונות שיש בהם נופלים לגאווה, ושוכחים שהכל קבלו מתנה. ועל כן הקב"ה משפיל גאים, כדי שיזכרו שאין להם מעצמם כלום. ובפשטות זה בעצמו היתה תשובת הקב"ה לבי ומעטי עצמך ועי"ז תביני שאין לך מעצמך אור כלל אלא מאור החמה. ומה שטענה אמרתי טענה הוגנת והסכים עמה הקב"ה, אולי באמת כי מי שנולד כך עם כשרונות כל כך גדולים מה הטענה עליו שהוא מתגאה. ומה שלא נתפייסה זה כיון שאמר לה לבי מעטי עצמך עד כדי שאין לה מציאות כלל, ואע"פ שאמר לה שתתחדש אבל בזמן הירידה נשכח הכל, וכמו שרואים בחוש בני אדם אחרי שהקב"ה משפיל גאים הם נופלים לעצבות ומרה שחורה.

הסתירה בעץ חיים

¹⁰ חולין ס. דאמר ריב"ל כל מעשה בראשית בקומתן נבראו בדעתן נבראו בצביונם נבראו שנאמר (בראשית ב-א) ויכולו השמים והארץ וכל צבאם אל תקרי צבאם אלא צביונם.

אלא שגם זה קשה כי בע"ח שם פרק ב' מבואר שהזכר ונקבה שהם בחי' החמה ולבנה נבראו במצב של אחר באחר, ובמצב כזה הם לא יכולים להיות בקומה שווה. ועל כן באמת מתלבטים המפרשים הרבה מה היה קטרוג הלבנה? דהיינו מה הכוונה שני מלכים בכתר אחד? ועוד מה הטענה ההוגנת שטענה הלבנה והקב"ה הסכים עמה?

היפה שעה שם תירץ שהלבנה קטרגה כי לא הסכימה להיות תלויה בחמה, אלא רצתה שיהיה לה אור משלה. והבית לחם יהודה מקשה על זה כמה קושיות: שכיון שחמה ולבנה הם בן ובת וחכמה ובינה הם האב ואם ושם האם מקבלת מהאב ולא יתכן שהבת לא רוצה להיות כאמה, עוד הקשה שלפי המבואר שם בע"ח אזי בזמן הקטרוג המצב הזה שהיא מקבלת אור מחמה הוא עניין זמני והיא ידעה שכבר בשבת הקרובה יגיע העולם לתיקון והיא תהיה שווה לו ומקבלת מאמא ולא ממנו, ומה לה לזעוק על מצב שאינו אלא לפי שעה.

הבית לחם יהודה (שם בפ"א ופ"ב) ניסה לבאר כמה ביאורים ודחה אותם. ולבסוף ביאר זה לשונו – כי בראות הנוק' ביום ד' כי באותם ימים עלתה כבר ג' מדרגות והיא מזומנת לעלות עוד עד מדרגה ז', כי הרגישה שהתחיל לבוא לה איזה תוספת ביום ד', לכן עשתה עצמה כביכול כתלמיד המככים את רבו, וטענה לפניו ית' דאי אפשר בזמן הזה להיות ב' מלכים משתמשים בכתר אחד, והוא כי אם ביום ד' אעלה למדרגה ד', וביום ה' אעלה למדרגה ה', וביום ו' למדרגה ו', א"כ כאשר יהיה אדה"ר נברא ביום ו', אז יהיה נברא מזיווג פב"פ שהוא בהיות זו"ן למטה במקום האמיתי, כמו בזמן בית ראשון, ולא מזיווג אב"א שהוא עליית זו"ן למעלה בחיק או"א, וא"כ תהיה נשמת אדה"ר מתוקנת ומבוררת לגמרי, כמבואר ב"פ דשער לט יעו"ש. וא"כ בלי ספק אינו חוטא כלל, וע"י מצות שעושה יהיה מברר כל ניצוצות הקדושה לגמרי, ויתבטלו הקליפות מן העולם כמו לעת"ל, ויהיה העולם מתוקן לגמרי ואז בליל שבת ישתמשו ב' מלכים בכתר א'. ואם יהיה כן א"כ לא תצא מחשבתו ית' לפועל כלל, כי הלא כל עיקר בריאת עוה"ז וכל העולמות כולם לא נעשו כ"א להוציא מדותיו ית' לפועל כמבואר בראש ע"ח שהוא כדי להקרא רחום וחנון וכו'. עכ"ל.

וע"כ אמר לה לכו מעטי את עצמך דהיינו למדרגה א' כדי שביום ו' כשיברא האדם יהיה במדרגה ג' אב"א ותהיה לו בחירה.

וכמ"ש במדרש תנחומא וישב פרק ד' – ויִוסֵף הוֹרֵד מִצְרַיִם. זֶה שְׁאֵמַר הַפְּתוּב: לְכוּ חֲזוּ מִפְּעֻלוֹת אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלִילָה עַל בְּנֵי אֲדָם (תהלים סו, ה). אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה, אֵף הַנּוֹרְאוֹת שְׁאֵתָה מְבִיא עֲלֵינוּ, בְּעֲלִילָה אֶת מְבִיאָן. בֵּא וְרֵאָה כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, מִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן בְּרָא מְלֶאכֶּה הַמְּנוֹת. מִנֵּיָן, אָמַר רַבִּי בְרַכְיָה, מִשׁוּם שְׁנֵאָמַר: וְחִשָּׁף עַל פְּנֵי תְהוֹם (בראשית א, ב), זֶה מְלֶאכֶּה הַמְּנוֹת הַמְּחַשֵּׁף פְּנֵיהֶם שֶׁל בְּרִיּוֹת. וְאֲדָם נִבְרָא בְּשֵׁשִׁי וְעֲלִילָה נִתְּלָה בּוֹ שְׁהוּא הִבִּיא אֶת הַמִּיתָה לְעוֹלָם, שְׁנֵאָמַר: כִּי בְיוֹם אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת (בראשית ב, יז). מִשָּׁל לְמָה הַדְּבַר דּוֹמָה, לְמִי שְׁמִבְקֵשׁ לְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, כְּשֶׁבִקֵּשׁ לִילֶךָ לְבֵיתוֹ כְּתַב גֵּט, נִכְנַס לְבֵיתוֹ וְהִגִּט בְּיָדוֹ, מִבְּקֵשׁ עֲלִילָה לְתַנּוּ לָהּ. אָמַר לָהּ: מִזְגִּי לִי אֶת הַכּוֹס שְׁאֵשְׁתָּה. מִזְגָּה לוֹ. כִּיּוֹן שְׁנֵטַל הַכּוֹס מִיָּדָה, אָמַר לָהּ: הֲרִי זֶה גִטָּךְ. אָמַרָה לוֹ: מַה פְּשָׁעִי. אָמַר לָהּ: צְאִי מִבֵּיתִי שְׁמוֹזֶת לִי כּוֹס פְּשׁוּר. אָמַרָה לוֹ: כִּבֵּר הֵייתָ יוֹדֵעַ שְׁאֵנִי עֵתִידָה לְמוֹז לָךְ כּוֹס פְּשׁוּר, שְׁפִתְבֶּתְ הִגֵּט וְהִבֵּאתוֹ בְּיָדְךָ. אֵף כֵּן, אָמַר אֲדָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עַל שְׁלֵא בְרָאת עוֹלָמְךָ קִדְּם שְׁנֵי אֲלֵפִים שְׁנָה, הֵייתָ תוֹרָה אֶצְלָךְ אֲמוֹן, שְׁכַף כְּתִיב: וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאֵהִיָּה שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם (משלי ה, ל), שְׁנֵי אֲלֵפִים שְׁנָה, וְכִתִּיב בָּהּ, זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהֶל (במדבר יט, יד). אֲלוּלִי שְׁהִתְקַנַּת מוֹת לְבְרִיּוֹת, הֵייתָ כּוֹתֵב בָּהּ כֵּן. אֲלֵא בְּאֵת לְתוֹלוֹת בִּי אֶת הָעֲלִילָה. הוּי, נוֹרָא עֲלִילָה עַל בְּנֵי אֲדָם.

וכן מצינו בגמ' ע"ז ד': ואמר רבי יהושע לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שנאמר (דברים ה–כט) מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים וגו'. ופרש"י – כלומר גבורים ושליטים ביצרם היו ולא היו ראוי להתגבר יצרם עליהן אלא גזירת מלך היתה לשלוט בהם כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה שאם יאמר החוטא לא אשוב שלא יקבלני אומרים לו צא ולמד ממעשה העגל שכפרו ונתקבלו בתשובה: עד כאן דברי רבי יהודה פתיה בביאורו בית לחם יהודה על עץ חיים שם.

בזוהר בראשית יט: מבואר שמארת חסר וגניזת האור הראשון הכל נעשה ביום ד' בתלית המאורות, וצ"ע הגמ' אומרת כי ימנע מרשעים אורם, הכוונה לאור הגנוז שנגנו כיון שראה שיהיו רשעים, והרי כאן מבואר שכל הרשעה ניתן לה כח ע"י קטרוג הלבנה, נמצא שאם לא היה קטרוג הלבנה היה נשאר אור הגנוז ולמה צריך את המאורות הגדולים. ועיין חגיגה יב. שנחלקו בזה תנאים מתי נברא האור הראשון או ברביעי. וראה בראשית א' ד' יהי אור ויהי אור ודרשו שמיד שנברא ראה בו מסוף העולם עד סופו שעתידיים להיות רשעים לכן גנו אותו לצדיקים לעת"ל. ועיין תנא דבי אליהו זוטא שנברא בראשון ונגנו ברביעי כשניתלו המאורות/ס"ו. ועיין רמב"ן/ס"ו שנברא ביום ראשון אבל לא האיר על הארץ אלא כשניתלו המאורות ביום הרביעי. ואז נגנו, ע"י שממנו עשה את החמה. ולפי הזוהר גנוז בגלל קטרוג הלבנה, וזה הרמב"ן רמז ולא ביאר.

^{סח} אמנם יש גם דעה שנגנו במוצאי שבת ראה בראשית רבה יב ו'.

^{סט} רמב"ן (בראשית א יד) – כתב רש"י, משנגנו האור הראשון, אבל בששת ימי בראשית שמשו האור והחשך זה ביום וזה בלילה ואיני רואה שיהיה זה דעת רבותינו המזכירים "גניזה" על האור הראשון אבל לדעתם האור הראשון שמש שלשה ימים, וברביעי נאצל ממנו ונעשו בו אז ממנו שני המאורות האלה, כמו שאמרו (ב"ר יז ה) נובלת אורה של מעלה גלגל חמה, כי לפי שלא היה העולם הזה ראוי

עד כאן קצת ביאור על סוד קטרוג הירח. שקדם למארת חסר שעל זה בנויה התורה שלנו מה טובר רבנו בכל לא מבואר. וכל הנ"ל רק להבין קצת ממה שקשה בסוגית קטרוג הלבנה. רבנו לא עוסק בזה רק מזכיר בקיצור שמאורות חסר קשור לסוגית מיעוט הלבנה. אבל כל דבריו מדבר על התוצאה של לבי ומעטי את עצמך דהיינו שתתחדש. ולא נכנס כלל לבאר את מהות הקטרוג. והעיקר לעניין שלנו הוא שאמר לה שתתחדש, נמצא לפ"ז מיד שאמר לה מעטי את עצמך ובוזה גרם להתגברות ההסתרת האמת בעולם והתגברות המלכות דסט"א. מיד גם כבר נתן עצה להתגבר עליה בזמן של התחדשות הלבנה, שאז מתחילה המלכות דסט"א להחלש, ואז מועלת הסגולה של הקרבת קרבנות מוסף של ראש חודש, שע"ז חוזרת הלבנה למדרגתה הגדולה שהיתה בשעת שנבראה, כמבואר בשער הכוונות/ו. בבחי' הקב"ה מגביה שפלים, שזה נעשה במוסף של ראש חודש, אמנם מיד אח"כ חוזרת לקטנותה ומתחדשת ב"ד ימים עד אמצע החודש. ושוב הולכת ומתמעטת בבחי' משפיל גאים. ומחדש רבנו שאפשר לעורר את התחדשות הלבנה שע"ז החלשת כח הקליפה ע"י קריאת פסוקי הקרבנות של מוסף ראש חודש.

עד כאן ביאור חברותא לעיון בתורה קנא

אוסף מספרי חסידות בעניין אות ו' שהיא אות חיים

אור החיים (במדבר כו כג) פירוש פוה הוא לשון פה, והוסף לו אות ו' שהוא סוד עץ חיים, שהוא עוסק בה יתר על שאר הפיות. מי השילוח – פרשת מקץ – ויקרא פרעה את שם יוסף צפנת פענח, פירש"י כי מלת פענח אילו לו דמיון במקרא, ויראה כי פרעה ה' רצה לומר פותח אך לא ה' יכול להוציא משפתיו אלו האותיות היינו וא"ו ות' כי אות וא"ו מרמז על חיים ואת ת' הוא חותמו של הקב"ה אמת, ובאלו האותיות אין להאומות שום תפיסה כי אין להם חיים אמיתיים רק לפי מראית העין, ולכן אמר במקום ע' ונ':

אגרא דכלה – דף ע: נשמת ממקומו להחיות אתך להחיות, חסר וא"ו. תרין במסורה חסר, דין. ותנינא להחיות עם ר"ב (בראשית נ' כ). יש לרמוז על פי מה דידוע ר"ב ניצוצין היו במצרים, והיו חסרים עד שנגאלו ישראל והוציאו הניצוצין והחיו אותם. וידוע דדור המבול נתבררו במצרים, על כן זרקו הילדים למים, וקודם הברור היו חסרים החיות, על כן נחסר באילין תרין אות ו' שהוא אות חיים כנודע (תיקו"ז סט קי"ח ע"ב), עד שנתקנו על ידי משה בסוד ונתתם לי אות אמת (יהושע ב' יב), בחינת וא"ו דגא דמשה בעלה דמטרונתא כנודע מזהר הק' (ח"א רמ"א ע"ב), הש"י יכפר בעדנו:

אגרא דכלה – דף קל: והנה עשו כיון שבזה את הבכורה לומר שאינו דבר המוצרך, הנה תחיית המתים בזה עמה, על כן נכתב הבכרה חסר ו' אות חיים (תיקו"ז סט קי"ח ע"ב). וז"ש במדרש הה"ד בבוא רשע וכו', ולא אמר כמד"א. דאין זה הפסוק ראייה על בוז תחיית המתים, רק הראייה הוא בבוא רשע בא גם בוז, רצ"ל הרשע כשמכזה איזה דבר, עוד לו ריבוי (כמשפט מלת "גם) בוז דבר שבסתר, שכונתו עוד לבזות איזה דבר גדול, והבן כי נחמד ונעים הוא:

מחשבות חרוץ – אות טו – והלולב נגד הו' שהוא עצם החי עולם המתפשט בנפשות מישראל זרע יעקב על ידי השלכת האמת דרגא דיעקב ארצה, שהו' הוא אות אמת המשפיע חיים, כמו שמובא בזהר (ח"א רמ"א ע"ב) על פסוק (יהושע ב' י"ג) והחיתם אותי דרחב על ידי האות אמת הוא הו' הרמז בתקות חוט השני הדומה לו, וכן הלולב דומה לו, וזהו שורש החיים המתפשט.

מחשבות חרוץ – אות יט – יעקב אבינו ע"ה שמתו שלימה שהוא לא מת (תענית ד' ע"ב) ודבוק באלקים חיים לגמרי, כידוע דדבוק בשם הו"ה והוא נגד ו' שבשם שהוא אות חיים ואות אמת כמדתו היפך עלמא דשיקרא שבו המיתה, מה שאין כן באמת כמו שאמרו (סנהדרין צ"ז). באתרא דשמיה קושטא, כי בזה דבוק בה' אלקים אמת שהוא אלקים חיים, ועל כן הוא לא עשה עוד משתה לאומות העולם,

להשתמש באור ההוא בלי אמצעות, גנוז לצדיקים לעולם הבא, ושמשו בנובלת הזו מיום רביעי ואילך כך אמרו בבראשית רבה (ג ו) תני אורה שנבראת בששת ימי בראשית, להאיר ביום אינה יכולה, מפני שהיא מכהה לגלגל חמה, בלילה אינה יכולה שלא נבראת להאיר אלא ביום, והיכן היא, נגנזה, והיכן היא, מתוקנת לצדיקים לעתיד לבא, שנאמר (ישעיה ל' כו) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים, שבעה אתמהה, לא שלשה הן, כאינש דאמר "כן אנא מפקיד לשבעה יומי דמשתותי" כלומר, לשון בני אדם הוא שיאמר "אני מפקיד ושומר זה הברש לשבעת ימי המשתה שלי", לא שיספיק לו לשבעה כולם, אלא שיוציא אותו בתוכם וכך אמרו "שבעת הימים", כאור שהיה בימים ההם במקצתם ושם אמרו עוד (ב"ר ג' ו) ויבדל, רבי יהודה ברבי סימון אמר הבדילו לו, ורבנן אמרין הבדילו לצדיקים לעתיד לבא: ואם תוכל לדעת כוונתם באמרם בברכת הלבנה "עטרת תפארת לעמוסי בטון", תדע סוד האור הראשון והגניזה וההבדלה שאמר הבדילו לו, וסוד שני המלכים המשתמשים בכתר אחד, כאשר בסוף שיהיה אור הלבנה כאור החמה אחר שיהיה אור החמה שבעתים:

ע שער הכוונות – דרושי ראש חדש – בזה יתבאר לך ענין משו"ל בענין מיעוט הירח שלא נתקררה דעתה עד שאמר לה הביאו עלי כפרה על שמעתי את הירח וצדיקים יקראו על שמך והענין במ"ש ענין מיעוט הירח מה ענינו והוא כי הנה כשנאצלו זו"ן דאצילות היו שוים בקומתם ממש והיו נקראים שני המאורות הגדולים ואח"כ נתמעטה הירח וירדה בבחי' נקודה בראש עולם הבריאה בהיכל ק"ק אשר שם ושם עומדת הנקב' תמיד שלא בשעת התפלה כנ"ל וז"ס מ"ש הרבה חייליה להפיים דעתה שהוא שכחן לה ממשלה שתמשול על ג' עולמות ב"ע אשר כולם נק' עלמא דנות והם הם ריבוי חיילי' בהיותה למטה בבריאה ועב"ז לא נתקרר' דעתה וחזר וא"ל פיוס אחר צדיקי' יקראו על שמך כו' פ"י כי הנה אע"פ שנתמעטה וירדה בהיכל ק"ק דבריאה יש לה תקנה בשעת התפל' דשחרית כי אז חוזרת היא לחזור ולעלות למע' באצילות עד נה"י דז"א ושם תזדווג פב"פ עם יעקב וז"ס אומרם צדיקים יקראו על שמך כי נה"י דז"א הם נקראי' צדיקים והיא תגדל עד שיעור קומתם ובוזה יקראו על שמך. גם זהו ענין יעקב יקרא ע"ש יעקב בנה הקטן כ"י כי יזדווג עמה יעקב שהוא קטן הקומ' מו"א לכן אף בזה לא נתקררה דעתה, עד שא"ל הביאו עלי כפר', עלי דייקא, ר"ל כי עתידה היא בכל ר"ח לעלות עד הכתר שלו לחזור כקדמות' להיות שם ב' המאורי' הגדולי' שוים בקומתם בתפלת מוסף דר"ח כבתחלת אצילותה. ואע"פ שהיא שוה עמו, אמר עלי, לרמוז כי בערך שהוא אינו עולה שום עליה בר"ח, והיא עולה כל אלו העליות, נמצא שיש לה יתרון ביום ר"ח ממה שיש לז"א, וזה הוא עלי, ואז נתקררה דעתה, כיון שבכל ראש חודש חוזרת לקדמותה כבזמן אצילותה: